

SZAKDOLGOZAT

**Éva Veronika
tanító Ba**

**Kaposvár
2023**

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Tanító Szak

Outdoor módszerek az oktatásban

Belső konzulens: Benczéné dr. Fekete Anikó Andrea

Oktatási igazgató-helyettes

Készítette: Éva Veronika

FR107P

Levelező tagozat

Intézet/Tanszék: Neveléstudományi Intézet

Kaposvár
2023

Tartalomjegyzék

1. Bevezető.....	4
2. Oktatási módszerek, munkaformák	6
2.1 Oktatási módszerek.....	6
2.1.1 Tanári aktivitáson alapuló módszerek	7
2.1.2 Tanulók aktivitásán alapuló módszerek.....	8
2.2 Az oktatás munkaformái	11
3. Alternatívitás az oktatásban.....	17
3.1 A reform- és alternatív pedagógia kialakulása	17
3.2 A módszerek és munkaformák alternatívitása	18
3.3 A reformpedagógia néhány napjainkig működő iskola modellje	18
4. Élménypedagógia.....	21
4.1 Mi az élménypedagógia?.....	21
4.2 Élménypedagógiai módszerek	23
5. Kutatási cél és kutatási kérdések	26
5.1 Tanórák összehasonlítása.....	26
5.1.1 A tervezésre, előkészületekre fordított idő.....	27
5.1.2 A tanulók motivációja, aktivitása.....	27
5.1.3 A tanulók munkatempója	28
5.1.4 A tanórán alkalmazott magyarázat mennyisége	29
6. Kutatási eredmények	30
6.1 Változik-e outdoor módszer alkalmazásával a tananyagfeldolgozás ideje? 30	
6.2 Az outdoor módszerrel eredményesebben tudnak-e tanulni a diákok?.....	30
Irodalomjegyzék.....	35
Mellékletek	37
Óraterv outdoor.....	37
Óraterv tantermi.....	51
Tesztlap	62

1. Bevezető

A szakdolgozatom témája „Outdoor módszerek az oktatásban”. Az outdoor módszer az élménypedagógiai módszerek egyike, amelynek lényege, hogy nem a hagyományos tantermi oktatási formát alkalmazza, hanem egy élményeken alapuló tanulási folyamat, a gyerek a cselekvésein keresztül tanulja meg a dolgokat. (Liddle 2008).

Azért választottam ezt a témát, mert tanulmányaim során volt alkalmam résztvenni élménypedagógiai foglalkozáson, ami nagyon tetszett és úgy gondoltam, hogy szeretném jobban áttanulmányozni, megismerni és tanításom során minél többször alkalmazni ezt a módszert. Mindenképpen szerettem volna olyan témába elmélyedni, amit a későbbi munkám során hasznosítani tudok. Gyakorlataim során tapasztaltam, hogy milyen nehéz a mai gyermekeknek csendben, fegyelmezetten végig ülni egy 45 perces tanórát és azt is megfigyeltem, hogy a tanóra végén elhangzottakból már szinte semmit nem jegyeznek, értenek meg. A mai felgyorsult, digitális világba, amibe a most általános iskolába járó főleg alsó tagozatos tanulók beleszülettek nem könnyű a gyermekek figyelmét lekötni és a motivációjuk is egyre nehezebb, a tankönyvbe, munkafüzetbe nem szívesen dolgoznak, az interaktív feladatok még lekötik a figyelmüket, de véleményem szerint a következő generáció élménypedagógiai módszerekkel sikeresebben oktatható lesz.

A dolgozomban bemutatom az oktatási módszereket, a reform- és alternatív pedagógia kialakulását, az élménypedagógiát és bővebben kifejtem az outdoor módszerben rejlő lehetőségeket, amelyek tantermen kívüli oktatás keretében valósíthatók meg. A módszer és alkalmazásának bemutatása után egy konkrét outdoor foglalkozás tervezetét szemléltetem, amit matematika témakörben a geometria tanításával összefüggésben terveztem, ugyan ezzel a témával terveztem egy hagyományos tanórát is, melynek a tervezete szintén megtalálható a dolgozatban. A tervezett feladatokat két alsós 1. évfolyam tanulóival elvégeztem. A dolgozatom további részében összehasonlító elemzés formájában mutatom be, hogy miként viszonyultak a tanulók az órákhoz, mennyire tudták elsajátítani az

ismereteket a tanteremben, hagyományos keretek között és az outdoor módszerrel megtartott tantermen kívüli órán. Az ismeretek elsajátításának méréséhez mindkét óra végén kitöltetem a tanulókkal ugyan azt a feladatsort, amelyek értékelése után láthatóak lesznek az eredmények. Ezzel szeretnék választ kapni kutatási kérdéseimre, hogy a következő generációt, már könnyebb legyen élménypedagógiai módszerekkel oktatni.

A szakdolgozatom megírásához elsősorban magyar szakirodalmat, tanulmányt használtam fel, és ezen kívül több internetes oldalt tanulmányoztam át.

A kutatásom során egy matematikai témakört dolgoztam fel, de a módszer minden tantárgy esetében alkalmazható. Bízom benne, hogy a munkám az olvasó számára iránymutatást ad arra, hogy érdemes foglalkozni az élménypedagógiai módszerekkel történő oktatással.

2. Oktatási módszerek, munkaformák

A dolgozatom első részében bemutatom a különböző oktatási módszereket és az oktatás során alkalmazható munkaformákat.

2.1 Oktatási módszerek

Falus Iván megfogalmazásában „Az oktatási módszerek az oktatási folyamatnak állandó, ismétlődő összetevői, a tanár és tanuló tevékenységének részei, amelyek különböző célok érdekében eltérő stratégiákba szerveződve kerülnek alkalmazásra.” (Falus 1998, 285).

Veszprémi László szerint az oktatási módszer „speciális eljárás, amely lehetővé teszi, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek, jártasságokat, készségeket alakítsanak ki, és képességeket fejlesszenek.” (Veszprémi 2005, 116).

Veszprémi László a didaktika megfogalmazásán kívül leírja Comenius, Pestallozi és Herbart módszer fogalmának értelmezését is. Comenius szerint a módszer az egész oktatási-nevelési folyamatot magába foglalja. Pestallozi úgy gondolja, hogy csak az oktatás menete, a megismerés folyamata a módszer. Herbart szerint pedig „a tanítás belső menetét, formáját, a didaktikai feladatok eloszerű rendjét” jelentette a módszer (Veszprémi 2005, 117).

Ahogy az oktatási módszer fogalmával, ugyan úgy az oktatási módszerek csoportosításával is többféle értelmezésben találkozhatunk a szakirodalmakban, nincs rá egységesen elfogadott felosztás.

Veszprémi szerint a legtöbben pszichológiai szempontok alapján, didaktikai feladatok, érzékszervi hatások, az információhordozók és a személyi dominancia szerint rendszerezik őket (Veszprémi 2005).

Fúzi Beatrix a módszereket két nagy csoportba sorolja. Tanári aktivitáson alapuló és tanulói aktivitáson alapuló módszereket különböztet meg (Fúzi 2016).

Tóth Péter – Horváth Kinga lényegében hasonló felosztással írják le a módszereket, mint Fúzi. Ők tanárközpontú és tanulóközpontú módszereket különböztetnek meg (Tóth – Horváth 2021).

A dolgozatomban a Fúzi által használt csoportosítás alapján mutatom be részletesebben az oktatási módszereket.

2.1.1 Tanári aktivitáson alapuló módszerek

A tanári aktivitáson alapuló módszerek során a pedagógusé a meghatározó szerep. A módszer akkor hatékony, ha a tanulók tudják és akarják követni a tanár instrukcióit, magyarázatát. Ebbe a kategóriába sorolja az előadást, magyarázatot, elbeszélést, leírást, a szemléltetés módszerét valamint azt is megfogalmazza, hogy az előadásban az elbeszélés, a leírás és a magyarázat ötvöződve jelenik meg (Fúzi 2016).

Az **előadás** Falus szerint *„olyan monologikus szóbeli közlési módszer, amely egy-egy téma logikus, részletes, viszonylag hosszabb ideig tartó kifejtésére szolgál.”* (Falus 1998, 286). Az előadás módszerét akkor alkalmazzák, ha egy témát, anyagrészt részletesebben szeretnének bemutatni. Időtartama változó, 15 perctől- 2 óráig is terjedhet. Sarkalatos pont a figyelem fenntartása, amire az előadás tervezésénél fel kell készülni. Általános iskola alsó tagozatán nem, felső tagozaton is inkább csak 7.-8. évfolyamon rövid előadás formájában, új tananyag rész bevezetésénél alkalmazható. Gyakrabban használják középfokú oktatásban, felsőfokú- és felnőttképzésben pedig ez a rendszeresen alkalmazott módszer (Falus 1998).

A **magyarázat** Falus Iván szerint *„olyan monologikus tanári közlési módszer amellyel törvényszerű összefüggések, szabályok, tételek, fogalmak megértését segítjük elő.”* (Falus 1998, 290).

Tóth Péter – Horváth Kinga Falushoz hasonlóan fogalmaz a magyarázatról, kiegészítve azzal, hogy *„módszerként gyakran kapcsolódik szemléltetéshez, megfigyeléshez, bemutató kísérlethez, prezentációhoz.”* (Tóth – Horváth 2021, 287).

Alkalmazására már alsó tagozaton is van mód, felső tagozaton a leggyakrabban használt módszer a megbeszélés mellett. Időtartama rövidebb, mint az előbb leírt előadásnak, 5 perctől -25 percig terjedhet (Falus 1998).

Az **elbeszélés** módszerét Falus a következőképpen írja le. *„Az elbeszélés (leírás) olyan monologikus szóbeli közlési módszer, amely egy-egy jelenség, esemény, folyamat, személy, tárgy érzékletes, szemléletes bemutatására szolgál.”* (Falus 1998, 295). Fúzi szerint az elbeszélés során a tananyagot történeti keretbe ágyazva kell megismertetni a tanulókkal, ez könnyebbé teszi a megjegyzést (Fúzi 2016). Az előadástól az időtartamában, a magyarázattól az információátadás formájában tér el. A módszer minden évfolyamon alkalmazható, jelentősebb szerepe alsó tagozaton van. A

leírásban közölt információk mindenki számára könnyen érthetőek, akinek előzetes ismeretei vannak azzal kapcsolatban (Falus 1998).

A **szemléltetés** Falus megfogalmazásában *„olyan szemléletes oktatási módszer, amelynek során a tanulmányozandó tárgyak, jelenségek, folyamatok észlelése, elemzése történik.”* (Falus 1998, 303). Szemléltetés során érzékszervi tapasztalatokat gyűjt a tanuló a tananyaggal kapcsolatban, amely nem korlátozódik a látásra, *„bármely érzékszerv bevonását szemléltetésnek nevezzük.”* (Fúzi 2016, 82). Veszprémi László szerint a legrégebb óta alkalmazott módszer, de önmagában nem alkalmazható, mindig más módszerek, módszerkombinációk (pl.: magyarázat, beszélgetés, elemzés stb.) kapcsolódnak hozzá (Veszprémi 2005). A szemléltetésnek a jelenkori oktatásban is nagy szerepe van, a digitális eszközök folyamatos fejlődésével egyre több dolgot tudunk a tanulóknak megmutatni, bemutatni. Minden életkorban és tantárgyban alkalmazható (Falus 1998).

2.1.2 Tanulók aktivitásán alapuló módszerek

A tanulók aktivitásán alapuló módszereknél a pedagógus feladata a megfelelő tanulási környezet megteremtése, ahol a tanulóknak lehetőségük nyílik saját gondolataik kipróbálására, alkalmazkodó képességük ellenőrzésére, fogalmi váltásra (Fúzi 2016).

Ebbe a kategóriába sorolja Fúzi a kiselőadást, munkáltató-, kooperatív-, projekt módszert, a szimulációt, szerepjátékot, játékot, a vitát, a tanulmányi kirándulást, az önálló tanulói megfigyeléseket, a programozott oktatást valamint a megbeszélést/beszélgetést (Fúzi 2016).

A **tanulók kiselőadásai** Falus szerint *„olyan monologikus szóbeli közlési módszernek tekinthetők, amelyben az összefüggő közlés nem a tanártól, hanem a tanulótól származik.”* (Falus 1998, 296). Alkalmazása felső tagozaton ajánlatos, előzetes tanári előkészítő munkával, de a kiselőadást tartó tanulótól is alapos felkészülést, kutató munkát igényel az előadás összeállítása, elmondása. Időtartama általában 10- 15 percig tart (Falus 1998).

Fúzi mind időtartamát, mind a módszer lényegét tekintve Falushoz hasonlóan ír a kiselőadásról. Jól fejleszthető a módszerrel a szóbeli kifejezőképesség és a lényegkiemelés. Kiselőadásokkal kiegészíthető, színesíthető a tananyag (Fúzi 2016).

A **munkáltató módszer** Fúzi szerint a szemléltetéshez hasonlítható a leginkább, de itt a tanuló végzi a kísérletet, mérést. Végezhetik egyénileg, párban és csoportban. Munkáltatás során fejlődik a tanulók megfigyelő-, elemző képessége valamint gyakorlati készsége (Fúzi 2016, 87).

A **kooperatív módszerről** Falus a következőt írja „*a tanulók (4-6 fős) kis csoportokban végzett tevékenységén alapul. Az ismeretek és az intellektuális készségek fejlesztésén túl kiemelt jelentősége van a szociális készségek, együttműködési képességek kialakításában.*” (Falus 1998, 308). Fúzi szerint minden olyan módszer kooperatívnak nevezhető, amely során szükséges a tanulók együttműködése. Kooperatív munka során a csoporttagok a feladatokat együtt oldják meg, a csoporton belül minden tanulónak meg van a szerepe és egymás munkájáért is felelősek nem csak a sajátjukért. A munka sikere függ az egyéni teljesítménytől is, ezért a csoporttagok segítik egymás munkáját. A kooperatív munka során jelentősen fejlődik a tanulók szociális készsége (Fúzi 2016).

A **projektmódszer** Falus szerint „*a tanulók érdeklődésére, a tanárok és a diákok közös tevékenységére építő módszer, amely a megismerési folyamatot projektek sorozataként szervezi meg.*” (Falus 1998, 306). Fúzi és Falus hasonlóan írnak a projektmódszerről. A projekt készítés során a tanulók egyénileg, párban vagy csoportosan egy bemutatható szellemi (pl.: tanulmány, előadás...) vagy anyagi (pl.: makett, működő szerkezet...) produktumot hoznak létre. Időtartama 1 héttől akár fél évig is terjedhet, ezért a módszer a mindennapi oktatásba nem nagyon illeszthető be, de egy-egy nagyobb témát érdemes projekt keretében feldolgozni (Fúzi 2016).

A **szimuláció, szerepjáték és játék** módszeréről szintén elmondható, hogy Falus és Fúzi hasonló gondolatokat fogalmaz meg. Falus a három módszert együtt említi, míg Fúzi külön ír e módszerekről. „*A szimuláció, a szerepjáték és a játék olyan oktatási módszerek, amelyekben a tanulók tapasztalati tanulás révén fogalmakat, eseményeket, jelenségeket sajátítanak el, tevékenységeket gyakorolnak be.*” (Falus 1998, 309).

Szimuláció során a résztvevők a valóságoshoz hasonló helyzetbe kerülve tapasztalhatják meg bizonyos feladatok nehézségét, döntéseik, cselekedeteik következményét.

Szerepjáték alkalmazásakor a tanulók más személy szerepét játsszák el (pl.: történelmi személyek, különböző generációk). Időigényes, ezért csak alkalmanként használt módszer, de minden életkorban és tantárgyban lehet alkalmazni. Fejleszti a tanulók empátiás készségét valamint a konfliktuskezelési-, nézőpontváltási képességét (Fúzi 2016).

A játék motiváló ereje rendkívüli, mivel játszani, versengeni minden gyermek szeret. A játék minden életkorban alkalmazható a tanóra érdekesebbé tételére (Falus 1998).

A **vita** módszere Fúzi szerint különösen jól alkalmazható a középiskolás korosztálynál, lehetővé teszi egymás álláspontjának, véleményének, tapasztalatának megismerését, a vitatkozás kultúrált formájának megtanulását. Fejleszti az empátiás készséget, kommunikációt, érvelést, önkifejezést (Fúzi 2016). Falus szerint „*A vita dialogikus szóbeli közlési módszer, amelynek az ismeretek elsajátításán túl célja a gondolkodás és a kommunikációs készségek fejlesztése. A vitában a tanulók viszonylag nagyfokú önállóságot élveznek, a pedagógus a háttérből irányítja a vita menetét.*” (Falus 1998, 301). A módszer alkalmazása során a tanulók kérdéseket, véleményeket fogalmaznak meg, amelyeket egymásnak tesznek fel, mondanak el. Bármely tantárgyban és életkorban alkalmazható, időtartama 10 perctől másfél óráig is terjedhet, ez függ a megvitatni kívánt témától és a résztvevők életkorától (Falus 1998, 301).

A **tanulmányi kirándulás** helyszíne az iskolán kívül van, időtartama terjedhet pár órától (például egy üzem, múzeum stb. meglátogatása) több napig is. A pedagógus feladata a szervezésen kívül a kirándulás céljához kapcsolódó előzetes ismeretek feldolgozása a tanulókkal, megfigyelési szempontok megfogalmazása. A kirándulás után a tapasztalatok összegyűjtése és tanultakkal összekapcsolása (Fúzi 2016).

Önálló tanulói megfigyeléseket a pedagógussal együtt végzett megfigyelések után végeznek a tanulók. Célja az önálló tanulási és megfigyelési képességek fejlesztése (Fúzi 2016).

Programozott oktatás során a tanulók önállóan dolgozzák fel a programba rendezett ismereteket, kis egységekre van lebontva a tananyag (Fúzi 2016).

Tanár és tanuló közös aktivitásában rejlő lehetőségként ír Fúzi a **megbeszélés** (beszélgetés) módszeréről. Kutatásaiból megállapította, hogy a tanulók tanulással

kapcsolatos élményeit és teljesítményét jelentősen javítja, ha a tananyaggal kapcsolatos beszélgetésben vehetnek részt (Fúzi 2016). Veszprémi szerint a megbeszélés az oktatási folyamatban kérdés-felelet formájában jelenik meg, a tanítás minden szakaszában alkalmazható (Veszprémi 2005). Falus pedig így fogalmaz a megbeszéléseiről „*dialogikus szóbeli közlési módszer, amelynek során a tanulók a pedagógus kérdéseire válaszolva dolgozzák fel a tananyagot.*” (Falus 1998, 296). Gyakran alkalmazott, kedvelt módszer, minden évfolyamon alkalmazható. Megbeszélés során folyamatos interakció van a tanár és a tanulók között, ezáltal a pedagógus a diákok igényeihez tudja igazítani a tananyagot (Falus 1998).

2.2 Az oktatás munkaformái

Tóth Péter – Horváth Kinga könyvében a munkaformáról a következő meghatározást olvashatjuk. „*A munkaforma a tananyag tartalmának megvalósítására alkalmas valamennyi feltétel szervezési elrendezése megfelelő oktatási módszerek és eszközök alkalmazásával*” Szerintük a munkaforma kiválasztásánál figyelembe kell venni a tanulók számát, a tanítás helyszínét, a tanár és tanulók közötti kommunikáció típusát valamint az időtényezőt, a tananyagot és a tanulás jellegét (Tóth – Horváth 2021, 270).

Két nagyobb kategóriába rendezve írják le a munkaformákat.

A tanár és a tanulók közötti kommunikáció típusától függően lehet:

- frontális munka
- csoportmunka
- páros munka és kooperatív tanítás, -tanulás
- egyéni munka
- projekttanulás

A környezettípusa szerint lehet:

- iskolán belüli (iskolai környezetben)
 - a tanóra keretén belül (laboratóriumban, műhelyben, könyvtárban)
 - tanórán kívüli foglalkozások (szakkör)
- iskolán kívüli (tanulók otthoni felkészülése, séta, kirándulás, intézménylátogatás stb.)

(Tóth – Horváth 2021, 270).

Veszprémi László (2005) és M. Nádasi Mária (1998) a munkaformákat egyaránt négy kategóriába sorolja:

- frontális vagy együttes munka,
- egyéni munka,
- párosmunka,
- csoportmunka

Ezen felosztás alapján mutatnám be részletesebben az egyes munkaformákat.

A **frontális munka** lényege M. Nádasi Mária szerint, hogy a pedagógus irányításával minden tanuló egyidőben, feltehetően együtt haladva sajátítja el a tananyagot. A munkaforma nem eredményez egységes teljesítményt, mert nem minden tanuló akar és tud a pedagógus és a többi tanuló tempójában haladni. A leggyakrabban alkalmazott munkaforma az oktatásban (új ismeretek, fogalmak feldolgozása, tanultak rögzítése, gyakorlása, értékelés). A frontális munka fejlesztő hatású azoknak a tanulóknak, akik együtt haladnak a pedagógussal (M. Nádasi 1998, 373). Veszprémi is úgy véli, hogy napjainkban ez a legtöbbit alkalmazott munkaforma, bár az idők során más szervezési módok megismerésével alkalmazása csökken (Veszprémi 2005, 142). Tóth Péter – Horváth Kinga a következőképpen írnak a munkaformáról. Formája a tanítási óra, a pedagógus egyszerre tudja irányítani az egész osztály munkáját, általában a tanár és a tanulók közös munkájáról van szó. Hátrány, hogy néhány tanuló inaktívan vesz részt az órán, nincs meg a kellő motivációja, nem készíti semmi önálló gondolkodásra (Tóth – Horváth 2021).

Egyéni munkát alkalmazhatjuk új ismeretek szerzésére is, de a már megtanult ismeretek rögzítésére, alkalmazására, rendszerezésére gyakrabban használjuk. M. Nádasi Mária szerint az egyéni munkának három féle változata van. Az első az *egyedül végzett munka*, amikor egy osztályon belül minden tanuló önállóan ugyan azon a feladaton dolgozik, de a feladat kijelölés során nem vesszük figyelembe a tanulók előzetes tudását, motivációját. Az osztály néhány tanulója lehetséges, hogy még a feladat értelmezésén gondolkodik, de a többi tanuló már elkészítette a feladatot. Ez a fajta feladatmegoldás inkább csak a tudás, megértés ellenőrzésére lenne használható, mint a tanulók fejlesztésére. A második változat a *rétegmunka*, ahol az osztály tanulóit csoportokra osztják és csoportonként kapnak a tanulók

könnyebb, nehezebb feladatokat, amit szintén egyénileg oldanak meg, de figyelembe veszik a képességeiket. A harmadik változat az *egyénre szabott munka*, amely során az osztály minden tanulója különböző nehézségi fokú feladatot old meg (M. Nádasi 1998, 374-378).

Veszprémi szerint az egyéni munka során az ismeretszerzés önálló feladatmegoldással valósul meg, melyhez a tanulók előzetesen „*segítséget, útmutatást kapnak a pedagógustól.*” (Veszprémi 2005, 145-146). M. Nádasihoz hasonlóan Veszprémi is az előzőleg leírt három változatát különbözteti meg az egyéni munkának. Tóth – Horváth úgy gondolja, hogy az egyéni készségfejlesztésre a leghatásosabban alkalmazható munkaforma. Előnye, hogy minden tanuló a saját tempójában tud haladni, a lassabban dolgozók nem hátráltatják a jobb képességű társaikat. A feladatok befejezése után a tanulók beszámolnak az elvégzett munkáról. Hátránya, hogy a tanóra előkészítése nagyon időigényes, a pedagógusnak jól kell ismernie a tanulókat, hogy mindenkinek a képességeihez mértén tudjon feladatot adni. Tanulási hibákhoz vezethet, mivel a tanár nem tudja a tanulók gondolatmenetét követni és a szociális kompetenciák fejlődését sem segíti elő, mert a tanulók egyéni munka során nem kommunikálnak egymással (Tóth – Hortáth 2021).

A **páros munka**, párban folyó munka során két tanuló együttműködve oldja meg a kapott feladatot. Ez a fajta munka alkalmazható új ismeret szerzésére, a tanultak rendszerezésére, rögzítésére, alkalmazására és értékelésre. Két változatát különbözteti meg M. Nádasi Mária (1998). Az egyik a *páros munka*, amikor hasonló képességű tanulók dolgoznak közösen valamilyen feladaton. A másik, amikor eltérő képességű, egy gyengébben és egy jobban teljesítő tanuló old meg közösen feladatot, ilyenkor a cél, hogy a jobban teljesítő tanuló segítse a gyengébb társát, ezt a változatot *tanulópárnak* nevezi a szaknyelv. A párban folyó munka alkalmával a tanulók együttműködő képessége, szociális készsége fejlődik, a pedagógus új oldalukról ismerheti meg őket (M. Nádasi 1998, 379-382). Tóth – Horváth a páros munkát és a kooperatív tanítást, -tanulást egy kategóriába sorolják. Szerintük mindkét munkaforma kiegészítheti a frontális munkát (Tóth – Horváth 2021, 271). Páros munkáról lényegében ugyan azt fogalmazzák meg ők is és Veszprémi is, mint M. Nádasi (1998).

Csoportmunka alkalmazásakor 3 – 6 fő dolgozik egy csoportban. M. Nádasi Mária így ír a csoporttagok közötti viszonyról: „A csoportmunka során a tagok között kölcsönös függési, felelősségi és ellenőrzési viszonyok jönnek létre. Ezek a kiegyensúlyozott viszonyok inkább kibontakozhatnak, ha a csoportnak nincs kijelölt/megválasztott vezetője, hanem az egyes tevékenységek, feladatok szakértői rendszere alakul ki a csoport szerves fejlődésének folyamatában.” (M. Nádasi 1998, 382).

A csoportok összetétele a tanulók képessége alapján lehet:

- heterogén, amikor különböző képességű tanulók vannak egy csoportba, így segíteni tudják egymást a feladat megoldásakor.
- homogén, amikor körülbelül azonos képességű gyerekekből áll a csoport, így valóban együtt tudnak gondolkodni, tevékenykedni (Tóth – Horváth 2021).

A csoportok kialakítása többféleképpen lehetséges:

- a pedagógus választja ki a csoport tagjait
- a tanulók önállóan rendeződnek csoportba
- tanulmányi szint, érdeklődés alapján
- osztályban kialakult társas viszony szerint stb...(M. Nádasi 1998).

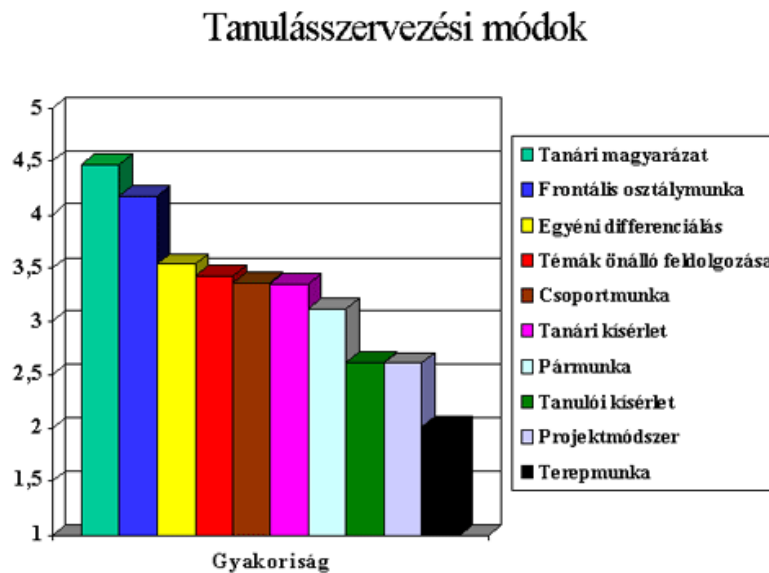
M. Nádasi (1998) azt írja, „pedagógiai helyzettől függetlenül ajánlható csoportalakítási szempont nincs.”(M. Nádasi 1998, 383).

Csoportmunka tervezésekor végig kell gondolni, hogy mi az alkalmazás célja. A cél lehet a tanóra színesítése, érdekesebbé tétele, de alkalmazhatjuk differenciálási céllal is. A csoportmunka jó hatással van a tagok közti kommunikáció, együttműködés fejlődésére, feladatmegoldás során figyelik, meghallgatják egymást, megvitatják a feladatot, megosztják a teendőket, feladatokat egymás között. Más oldalról ismerik meg társaikat és önmagukat is (M. Nádasi 1998).

Az oktatási módszerek és munkaformák ismertetése után kitérnék néhány hazai kutatás eredményére, amely azt mutatja be, hogy hazánkban a pedagógusok milyen módszereket és munkaformákat alkalmaznak leggyakrabban.

Kerber – Varga 2002 tavaszán általános iskola felső tagozatán tanító tanárokat kérdeztek az általuk alkalmazott módszerek és munkaformák gyakoriságáról. A válaszokból arra a következtetésre jutottak, hogy a leggyakrabban alkalmazott módszer a magyarázat, a leggyakrabban alkalmazott munkaforma pedig a frontális munka. Ritkábban alkalmazzák azokat a módszereket és munkaformákat, amelyek

során kismértékben szükség van a tanulói aktivitásra, az egyéni differenciálást, témák önálló feldolgozását, csoportmunkát, tanári kísérletet. Legritkábban a projektmódszert, tanuló-kísérletet és terepmunkát alkalmazzák, ahol a tanulók aktivitása elengedhetetlen (Kerber – Varga, 2004).

1. ábra: Munkaformák alkalmazásának gyakorisága

Forrás: Kerber Zoltán – Varga Attila (2004). Tanítás és tanulás tanárszemmel

Kerber – Raschburg 2003 őszén a középiskolában folytatta a kutatást ugyan ebben a témában.

A középiskolai eredmények hasonlóak az általános iskolaihoz, itt is a legtöbbet alkalmazott módszer a magyarázat, valamint munkaformából a frontális munka.

Bánfi – Korom 2022 őszén megjelent kutatásában az általános és középiskolai tanárok körében végzett összehasonlító elemzést az alkalmazott munkaformákkal és módszerekkel kapcsolatban. A munkaformák összehasonlításánál látható (2. ábra), hogy az általános iskolákban tanítók 50% az egyéni munkát, a középiskolákban tanítók 54 % a frontális munkát alkalmazza minden tanóráján. Mindkét iskolatípusban a csoportmunkát és a páros munkát alkalmazzák a legkevésbé (Bánfi – Korom 2022).

2. ábra: Az adott munkaformákat minden órán alkalmazó pedagógusok arány iskolatípus szerint
 Forrás: Bánfi Gréta – Korom Erzsébet (2022): Tanulói aktivitásra alapozott oktatási módszerek alkalmazásának vizsgálata általános és középiskolai tanárok körében

Az oktatási módszerek közül az általános és középiskolában is a leggyakrabban a magyarázatot és megbeszélést alkalmazzák a pedagógusok, nincs nagy különbség a két iskolatípus között, ahogy a problémaalapú tanulás, a vita és a projekt módszer esetében sem. A táblázatban szereplő további módszereket, számítógéppel segített tanulást, játékot, szimulációt, tanulói kiselőadást, kutatásalapú tanulást, tanári- és tanulókísérletet az általános iskolában tanítók gyakrabban alkalmazzák (Bánfi – Korom 2022).

Oktatási módszerek, eljárások	Általános iskolai tanárok (n = 89)		Középiskolai tanárok (n = 93)		Kétmintás t-próba	
	Átlag	Szórás	Átlag	Szórás	t	p
Magyarázat	4,29	0,93	4,53	0,76	1,866	0,064
Megbeszélés	3,97	0,79	4,03	0,67	0,610	0,543
<i>Számítógéppel segített tanulás</i>	3,82	1,11	3,27	1,11	3,353	< 0,01
<i>Játék, szimuláció</i>	3,64	0,98	3,11	0,91	3,795	< 0,01
Problémaalapú tanulás	3,47	1,12	3,18	0,89	1,929	0,055
<i>Tanulói kiselőadás</i>	3,44	0,89	3,03	0,83	3,187	< 0,01
Vita	3,10	1,09	3,08	0,73	0,188	0,851
<i>Kutatásalapú tanulás</i>	2,88	1,36	2,40	1,28	2,444	< 0,05
<i>Tanári kísérlet</i>	2,85	1,43	1,90	1,19	4,857	< 0,01
Projekt módszer	2,58	1,04	2,56	0,86	0,177	0,860
<i>Tanulókísérlet</i>	2,54	1,50	1,98	1,33	2,667	< 0,01

Megjegyzés: dőlttel szedve, ahol van szignifikáns különbség

3. ábra: Oktatási módszerek alkalmazása iskolatípusok szerint
 Forrás: Bánfi Gréta – Korom Erzsébet (2022): Tanulói aktivitásra alapozott oktatási módszerek alkalmazásának vizsgálata általános és középiskolai tanárok körében

A 2002-es, 2003-as kutatásokat összehasonlítva a 2022-es kutatással az általános iskolában leginkább alkalmazott munkaformát tekintve láthatunk változást. A

leggyakrabban alkalmazott munkaforma a frontális munka helyett az egyéni munka lett. A többi módszer és munkaforma estén 20 év alatt jelentős mértékben nem változott semmi.

3. Alternatív az oktatásban

3.1 A reform- és alternatív pedagógia kialakulása

Napjainkban sokat hallani az alternatív pedagógiáról, iskolákról, oktatási módszerekről, de mit is jelent ez? Az alternatív pedagógia alapjait, elméleteit a 19. század végén kibontakozó reformpedagógiai irányzatokban kell keresni (Veszprémi 2005). Veszprémi ezen megfogalmazása alapján felmerülhet a kérdés, hogy mi is a reformpedagógia? A Pedagógiai Kislexikonban a következő megfogalmazást olvashatjuk: *„a reformpedagógia a múlt század végén megjelenő új, gyermekközpontú pedagógiai szemlélet”* (Nanszákné 1996, 280). A reformpedagógia célját különböző megfogalmazásokban olvashatjuk a szakirodalomban. Bodoni (2010) szerint a reformpedagógiai irányzatokkal a hagyományos iskolarendszert akarták megreformálni. Hagyományos iskolarendszerben *„tanterv alapján, szigorú órarend szerint, rövid szünet után váltakozó tantárgyakat tanítottak a tanulóknak”* (Bodoni 2012, 10). Klein – Sponyai (2011) így ír a reformpedagógiáról, a reformpedagógia célja, hogy az iskolák eredeti jelentését visszaállítsa. *„Az iskola... kezdetben nem épületet vagy helyiséget jelentett, hanem szívesen végzett kellemes, foglalatosságot”* (Klein – Sponyai 2011, 19). Több reform- és alternatív pedagógiával foglalkozó szakirodalomban is leírták, hogy a reformpedagógia kialakulása három szakaszra osztható, melyek a következők:

1. a 19. század utolsó évtizedétől az első világháborúig
2. az első világháborútól az 1930-as évekig
3. a második világháborútól napjainkig (Németh 1996, Bodoni 2012)

Az első szakasz időszakában kezdett tevékenykedni Maria Montessori, Adolph Ferrière és Ovide Decroly.

A második szakasz néhány éve alatt világmozgalommá nőtte ki magát a reformpedagógia és új koncepcióval egészült ki. Az időszak jelentős személyiségei,

akik iskolát is alapítottak, Rudolf Steiner (Waldorf iskola), Celestin Freinet, Peter Petersen (Jena-Plan iskola) valamint Kurt Hahn (Salem Schule) az élménypedagógia megalapítója.

A szakirodalom a harmadik szakaszban a „*második világháborútól napjainkig*” létrejövő elképzeléseket, iskolákat nevezi alternatívnak, ekkor kezdtek alakulni az alternatív iskolák (Németh 1996).

3.2 A módszerek és munkaformák alternativitása

Az alternatív iskolák legfőbb jellemzője a gyermekközpontúság, sokoldalú képességfejlesztés, partneri kapcsolat teremtése a szülőkkel, gyermekekkel. Alapjaiban különböztek a hagyományos iskoláktól. A fő szempont nem az volt, hogy a gyermekek „*megtanuljanak valamit*” hanem, hogy megtanuljanak tanulni, ezért többféle tanulási, tanítási módszert alkalmaztak együtt. Ezek a következők voltak, megbeszélés, szimulációs játék, kirándulás, különböző életkorúak együtt tanulása, csoportmunka, társ tanítás (Pukánszky - Zsolnai 1998). Pukánszky-Németh (1996) értelmezésében az alternatív iskolák pedagógiai programjai, szervezeti keretei eltérnek, alternatívát jelentenek a tömegoktatás iskolaformáival szemben. Az alternatív módszerek az egyéni és a csoportos munkát (kooperatív módszer, projekt módszer) részesítik előnyben. Osztályozás helyett szöveges értékelést kapnak a tanulók (Pukánszky - Németh 1996). Réthy (1998) szerint az alternatív oktatás során előtérbe kerülnek az előadás, magyarázat helyett az önálló tevékenységek, „*a kreatív, felfedeztető, kutató módszerek*”, a játék, élményszerűség, beszélgetés, dramatizálás, a tanulói aktivitásra alapuló módszerek. A választott munkaformákra jellemző a közvetett tanári irányítás, a tanulók aktivizálása. Gyakran alkalmaznak páros munkát, homogén, heterogén csoportmunkát, valamint az alternatív oktatásban is jelen van az egyéni- és frontális munka, de nem ez a meghatározó szervezési mód (Réthy 1998).

3.3 A reformpedagógia néhány napjainkig működő iskola modellje

Montessori iskola-Montessori a tereket a gyermekek méreteinek megfelelő bútorokkal, berendezésekkel tette barátságosabbá. Pedagógiájának lényege, hagyjuk, hogy a gyermek saját maga válassza ki a tevékenységét. A pedagógus facilitátori

szerepet tölt be, figyeli a gyermekek tevékenységét és csak akkor segít, ha azt a gyermek kéri. Az alkalmazott eszközök praktikusak, fejlesztik az érzékelést, matematikai készségeket, anyanyelvi nevelést. Az ezekkel való tevékenység a gyermekeknek sikerélményt, örömet biztosít, nem rejtenek magukba kudarcélményeket. A módszer során a gyermek saját belső késztetéseit kielégítve tanul, ezáltal megismeri erősségeit és gyengeségeit, fejlődik problémamegoldó képessége (Pukánszky - Németh 1996).

Waldorf- iskola- a Waldorf pedagógia Rudolf Steiner filizófiáján alapul. Emberközpontú nevelést kívánt megvalósítani, figyelembe veszi az életkori sajátosságokat és a fejlődés törvényszerűségeit. A tanuló és a tanár között bizalmas kapcsolat alakul ki. A pedagógusok igyekeznek az iskola és tanterem környezetének szép kialakítására, mert ez hatással van a tanulók hangulatára. A Waldorf pedagógiában fontos szerepe van a művészeti nevelésnek, már 1. osztályban tanulnak a gyermekek hangszeres zenét és idegen nyelvet is. A fő tantárgyak ugyan úgy szerepelnek a tantervben, mint a hagyományos oktatásban. Ezeket a tárgyakat négyhetes ciklusokra osztva - amely ciklusokat epocháknak neveznek - tanulják. A tanulók epocha füzeteket vezetnek, tankönyvet nem vagy csak nagyon ritkán használnak. A Waldorf iskolában a többi alternatív iskolához hasonlóan osztályozás nincs, a tanulókat szövegesen értékelik, a pedagógusok bizonyítvány verseket készítenek nekik (Pukánszky - Németh 1996).

A **Jéna - Plan iskola** Peter Petersen reformpedagógus iskolamodellje. Ő az osztályterem helyett csoportszobákat alakított ki, megszüntette az évfolyamok szerinti osztályokba sorolást és helyette a tanulókat 4 csoportra osztotta. Egy-egy csoportba 30-40 gyermek tartozott. A csoportokba a tanulókat érettségük, testi fejlettségük, viselkedéskultúrájuk és erkölcsi tulajdonságaik alapján osztotta be. A nevelés célja a közösségi személyiséggé formálás. (Németh 1996). A hagyományos órarend helyett "ritmikus hetirendet" alkalmazott, amely egy hétre tartalmazta az elvégzendő feladatokat. Ezt a hetirendet a pedagógus készítette személyre szabottan. A tevékenység sorrendet a tanuló választotta meg. Montessori pedagógiájához hasonlóan a pedagógus szerepe szintén megváltozott, egy csoportvezetői szerepet tölt be az oktatás folyamatában. A tanulás során sokféle munkaeszközt használtak,

projektorientált oktatást alkalmaztak. Értékelés itt is a többi alternatív módszerhez hasonlóan szövegesen történt, nincs osztályzat és nincs bukás sem (Pukánszky - Németh 1996).

4. Élménypedagógia

4.1 Mi az élménypedagógia?

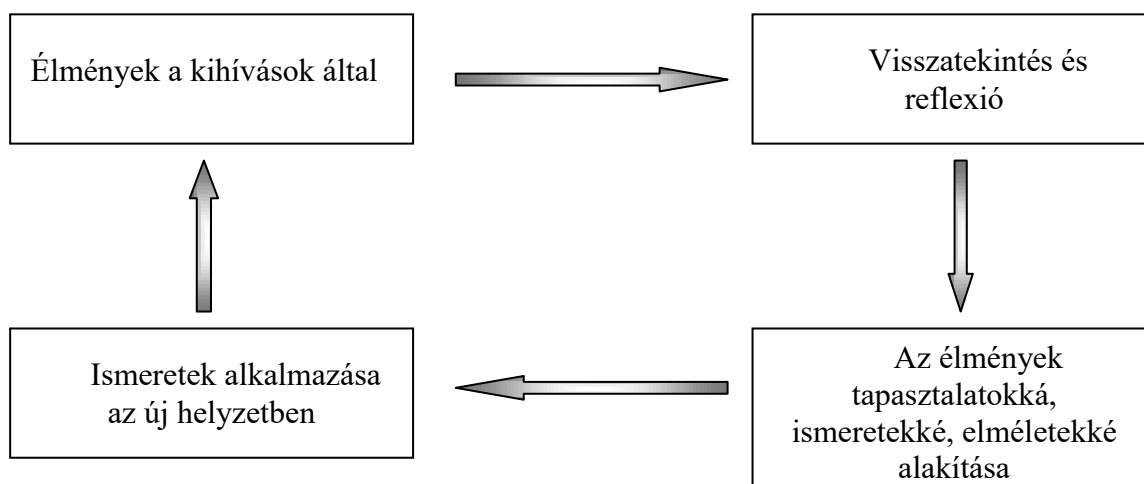
Azt gondolom, hogy az élménypedagógia szót már sokan hallották, de nem feltétlenül tudja mindenki, hogy mi is az élménypedagógia?

Nehéz megfogalmazni, de Bernd Heckmair és Werner Michl az „*Erleben und Lernen. Einführung in die Erlebnispedagogik*” című könyv hatodik kiadásában a következő definíciót írták le:

„ Az élménypedagógia egy cselekvésorientált módszer, mely során mintaszerű tanulási folyamatok segítségével a fiatalokat fizikai, lelki és szociális kihívások elé állítjuk, ezzel támogatva az ifjak személyiségfejlődését, így képessé téve őket saját életük felelős vezetésére” (Werner 2017).

Az élménypedagógia a reformpedagógia egyik irányzata, mely a formális oktatás helyett az élményeken alapuló tanulást helyezi középpontba. Itt úgy vélem szükséges tisztáznunk az élmény szó jelentést is. Az „*élmény*” egy váratlan, a mindennapokat áttörő esemény, amely a környezettel történő személyes kölcsönhatáshoz vezet. Agyfiziológiai kutatások során kiderítették, hogy élmény és öröm nélkül nincs igazi tanulás, valódi fejlődés.

Az „*élménypedagógia*” módszerként átfog minden olyan aktivitást, mely a természetben és a környezeten keresztül magatartásbefolyásoló, nevelő, személyiségfejlesztő célokkal rendelkezik és eközben az élményeket teljes értelemben használja. Pszichológusok és pedagógusok már régóta foglalkoznak a tapasztalat és a tanulás összefüggésével. A „*tapasztalat*” az élmények feldolgozásával és a normák, értékek átélésével keletkezik, tudati és tanulási folyamatokat indukál (Kispéter – Sövényházi 2008). Dewey és Piaget a modern kori tapasztalati tanulás elméletének úttörője. A tapasztalati tanulás alapjait Kurt Hahn, míg a tapasztalati tanulás modelljét David Kolb dolgozta ki. Modelljében négy lépést határoz meg, tapasztalati tanulás modell. (4. ábra)

4. ábra: Kolb tapasztalati tanulás modellje

Forrás: Werner Mich (2017): Élménypedagógia alapján saját szerkeztés

- Élmények a kihívások által: a résztvevők aktívan részt vesznek a tevékenység elvégzésében.
- Visszatekintés és reflexió: a résztvevők az első szakasz tapasztalatait összegyűjtik, egyénileg vagy csoportosan, majd a facilitátor segítségével az érzéseket és gondolatokat összekapcsolják.
- Az élmények tapasztalatokká, ismeretökké, elméletekké alakítása: a valós életre vonatkozó következtetések levonása.
- Ismeretek alkalmazása az új helyzetben: a levont következtetések, átültetése, kipróbálása a gyakorlatban (Werner 2017).

Hahn szerint bizonyos tapasztalatok önmagukban is a legkülönbözőbb szociális készségek, mint együttműködés, tolerancia, segítőkészség, közös problémamegoldás stb. fejlődését eredményezik. 1920-ban Kurt Hahn alapította Németországban az első Tapasztalati tanulás szerint működő iskolát a Salem Schule-t, amely a mai napig működik. A Tapasztalati Tanulás a lexikális tudás megszerzése helyett a személyiség és az érettség fejlesztésére fekteti a hangsúlyt a tapasztalatszerzés folyamatán keresztül (Kispéter – Sövényházy 2008). Az élménypedagógiai foglalkozás a szociális kompetenciák fejlesztésén túl irányulhat az oktatás élményszerűbbé tételére is. Alkalmazása minden korosztály számára ajánlott. A foglalkozásokat facilitátor vezeti, aki nem tanít, hanem megteremti a tanulási lehetőséget minden résztvevő számára. A csoportot nem irányítja és nem segíti ötletekkel, ennek ellnére fontos

szerepe van a tanulási folyamatban. Támogatja, ösztönzi a résztvevőket, ha a helyzet úgy kívánja beavatkozik a folyamatokba, a csoport igényeihez igazítja a folyamatokat, figyeli a csoportot és a feladatmegoldás végén segíti a feldolgozást, értékelést. Az élménypedagógiai foglalkozáson a szabályok egy keretet alkotnak, amely közül a tanulóknak kell megtalálniuk a saját megoldásaikat. Ezen megoldások megbeszélésével, feldolgozásával válik az élmény tapasztalattá (Csajka 2022).

A kalandpedagógiából alakult ki az élménypedagógia, ami évek alatt sok fejlődésen ment keresztül, így tanteremben is alkalmazható elemekkel bővült. Az élménypedagógia ma már négy területen alkalmazható, melyek a következők:

- szabad játék, célja a szórakozás, a szabadidő aktív eltöltése.
- oktatás, az ismeretek gyakoroltatása tanteremben, de nem a hagyományos frontális oktatást alkalmazva.
- szociális kompetenciák fejlesztése,
- terápiás célokkal (Csajka 2022).

Az élménypedagógia hazánkban is kezd egyre népszerűbb lenni, de megfelelő alkalmazásához szükséges az elméleti tudás, ami nélkül a módszer csak játékigény kielégítésére korlátozódik és az eredeti célt nem valósítja meg. Megfelelően alkalmazva nagyon hatékony módszer, ha az alkalmazás előtt feltárjuk az adott csoport problémáját és a foglalkozás után fel is dolgozzuk a résztvevőkkel az élményeiket, tapasztalataikat (Kispéter – Sövényházi 2008).

4.2 Élménypedagógiai módszerek

A hagyományos tanórai tanulási folyamatban, a tananyag elsajátításában a tanuló nem minden érzékszervével vesz részt, általában passzív befogadó szerepe van az iskolában, ahelyett, hogy a természetes kíváncsiságára építve cselekvései által tanulna. A mai pedagógia kezdi elismerni azon módszereket, amelyeket a reformpedagógusok dolgoztak ki. A módszerek jól beilleszthetők az élménypedagógiai foglalkozásokba, de nem minden tananyagrészt feldolgozása, tanítása valósítható meg kizárólag ezen módszerek alkalmazásával. Az élménypedagógiai órák hatékony kiegészítői lehetnek a hagyományos módszereknek (Vágola 2013). A pedagógiai módszerek megújítása fontos feladat a mai dinamikusan változó világban. A digitális eszközök térhódításával a most

általános iskolába járó generáció tanulási szokásai jelentős változáson mennek keresztül. A tanulók a digitális világban megszokott gyors, tapasztalati tanulást várják az iskolában is. A tanulók elvárásai és a pedagógusok elképzelései általában nem egyeznek, ennek oka lehet, hogy a tanítók egy része nem rendelkezik kellő gyakorlattal, ismerettel a digitális- és változatos oktatási módszerekről (Magnuczné 2020).

Knutson szerint az élménypedagógiai tanulás során a pedagógusnak is meg kell tanulnia másfajta óratervezési módszereket, technikákat. Az élményalapú oktatás sokféle pedagógiai módszerrel megvalósítható, mint például a játékpedagógia, drámapedagógia, projekt munka, kooperatív tanulás, csoportmunka (Magnuczné 2020).

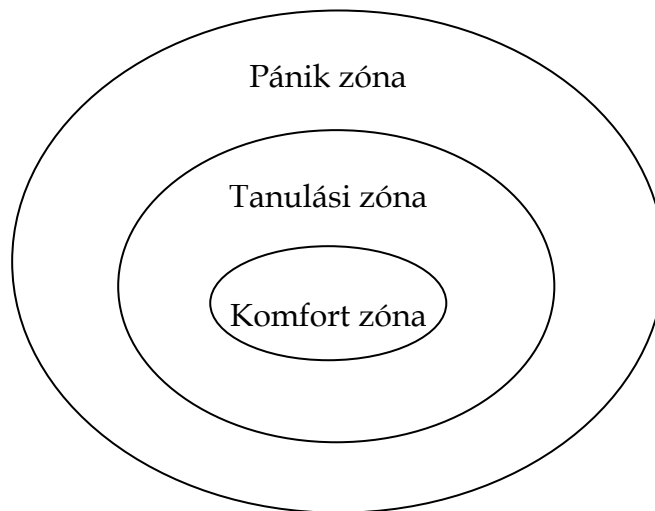
Az élménypedagógiai módszereket két nagy csoportra oszthatjuk, amelyek az

- Indoor (beltéri pedagógia) módszer
- Outdoor (kültéri pedagógia) módszer

Indoor módszer, osztálytermen belül alkalmazott tanulási módszerek. Egyre elterjedtebb, amely elsődlegesen a művészetek (festészet, zene, fotó, rajz) által kelt élményeket (Fáyné – Dr. Sztanáné é.n.).

Az **Outdoor módszer** szintén Kurt Hahn nevéhez fűződik. Az outdoor módszert másnéven kalandterápia vagy szabadtéri tanításként is említik a szakirodalmak. *„A tapasztalati tanulás speciális formája, amely a természetben található eszközöket felhasználva, szabadban végzett tevékenységek, fizikai és problémamegoldó gyakorlatok során nyújt a résztvevők számára valós szituációt modellező tapasztalatot”* (Csajka 2022).

Az outdoor módszer alapja a Komfortzóna modell, amelyben a pszichológiai hátteret figyelembevéve három zóna különíthető el (Horváth 2009). (5. ábra)

5. ábra: Komfortzóna modell

Forrás: Werner Michl (2017): Élménypedagógia alapján saját szerkeztés

Komfort zóna: amelyben ismerős szituációkkal, megszokott környezettel, helyzetekkel találkozunk. Itt magabiztosan viselkedünk, mindent végre tudunk hajtani.

Tanulási zóna: amelyben már megjelenik a kihívás, már nem érezzük annyira komfortosan magunkat. Ebben a zónában jön létre a legőbb tanulás, ide tartozik, amit még nem tudunk, de szertnénk megtanulni.

Pánik zóna: stresszel, félelemmel jár, ebben a zónában nem valósul meg tanulás (Horváth 2009).

Werner Michl szerint, ha nem lépünk ki a komfort zónából, akkor keveset tanulunk. A pánik zónában pedig a félelem és pánik uralkodik a résztvevőn, ami miatt semmit sem tudunk tanulni. Agykutatásokkal is bizonyították, hogy a pánik, félelem ellehetetleníti a tanulást (Werner 2017).

A résztvevőknek a tanulás létrejöttéhez a tanulási zónában kell maradniuk, a tréner feladata, hogy a résztvevőket megpróbálja ebben a zónában tartani (Csajka 2022).

Tapasztalatok szerint az outdoor módszer más tapasztalati tanulási módszernél hatékonyabban segíti elő a komfortzónából való kilépést, így maradandóbb tudás érhető el vele (Kalandok és Álmodok é.n.).

Az outdoor módszerrel fejleszthető kompetenciák, képességek (önbizalom, mások iránti bizalom, kommunikáció, együttműködés, felelősségtudat, problémamegoldó, konfliktusmegoldó képesség, kreativitás, döntési képesség) (Csajka 2022).

A szabadtéri tanulás nem csak a tanulókra van hatással, hanem a pedagógusokra is. A szabadtéri órák javítják a tanár-diák kapcsolatot, növelhetik a pedagógus munkával való elégedettségét. Előnyösebb lehet azon tanulók számára, akiknek a hagyományos tantermi körülmények között nehéz fenntartani a figyelmét, koncentrációját. A szabadtéri játék és tanulás során a tanulók motiváltabbak. A játék alapvető fontosságú a gyermekek fejlődésében. Játék közben fejlődik szociális kompetenciájuk, sokmindent megtanulnak a körülöttük lévő világról és közben szórakoznak, jól érzik magukat, játszani minden gyermek szeret (Bukola 2020).

5. Kutatási cél és kutatási kérdések

1. Változik-e outdoor módszer alkalmazásával a tananyagfeldolgozás ideje?
2. Az outdoor módszerrel eredményesebben tudnak-e tanulni a diákok?

A dolgozatom kutatási célja, hogy feltárja a szabadtéri, outdoor módszer és a hagyományos tantermi oktatás közötti különbségeket mind a tananyag feldolgozás időtartamát, mind a tananyag megértését, elsajátítását tekintve. A kutatási kérdések megválaszolásához geometria témájú matematika órákat terveztem és tartottam. A tervezett tanórákat két általános iskolai első évfolyamon valósítottam meg. Az egyik osztályban hagyományos oktatási módszereket alkalmazva, míg a másik osztályban outdoor, szabadtéri oktatást alkalmazva. A kutatási kérdések eredményeinek megvizsgálása előtt részletesebben összehasonlítom különböző szempontok alapján a két tanórát.

Az első kutatási kérdésre a megfigyeléseim alapján tudok következtetni. Mindkét tanóra után minden tanulóval kitöltöttem ugyan azt a tesztlapot, így a második kutatási kérdésre ezen tesztlapok kiértékelésével és összehasonlításával kapom meg a választ.

5.1 Tanórák összehasonlítása

A tanórák tervezésénél megfogalmazódtak azok a szempontok, amelyeket megszerettem volna figyelmi és a módszerek összehasonlításakor nem csak a teszt eredményeire hagyatkozva értékelni egyik vagy másik módszer sikerességét.

Ezek a szempontok a következők voltak:

1. a tervezésre, előkészületekre fordított idő
2. a tanulók motivációja, lelkesedése, aktivitása
3. a tanulók munkatempója
4. a tanórán alkalmazott magyarázat mennyisége

Először a leírt szempontok szerint hasonlítom össze a tanórákat, majd a kiértékelt tesztek eredménye szerint is levonom a következtetéseket, amelyekkel választ kaphatok a kutatási kérdéseimre.

5.1.1 A tervezésre, előkészületekre fordított idő

A hagyományos óraterv megírása, elkészítése az osztálytanítóval megbeszéltek után pár órát vett igénybe. A tankönyvben, munkafüzetben adottak voltak a feladatok, megoldás után egy power point előadásba illesztettem őket, hogy a tanórán ki tudjam vetíteni a táblára. Az órán a könyvek feladatainak megoldásához nem sok eszközre volt szükség, minden tanulónak építőkövét osztottam és az óra eleji játékhoz a laminált lapokat lehelyeztem a padlóra, így a tanóra előtti előkészületek nem igényeltek sok időt.

A szabadtéri tanóra tervezésénél a feladatokat is magam kellett kitaláljam, így legelőször végiggondoltam, hogy milyen eszközöket tudnék az óra témájával kaocsolatban felhasználni a szabadban. Ezen eszközök összegyűjtése után kitaláltam azokat a játékos feladatokat, amikkel a geometria témához kapcsolódó fogalmakat, ismereteket meg szeretném tanítani. Az óraterv megírása csak ezután következett. A tervezett feladatokhoz eszközt is készítettem, így ez tovább növelte a ráfordított időt, de a saját készítésű eszközt több éven keresztül tudom használni. A tanóra előtti előkészület is több időt igényelt, mivel minden eszközt az udvarra kellett vinnem, majd a tanóra végén el is kellett pakolni. Összességében elmondható, hogy a hagyományos óra tervezése és előkészítése lényegesen kevesebb időt vett igénybe, mint az outdoor tanóráé.

5.1.2 A tanulók motivációja, aktivitása

Az osztályt, ahol a hagyományos órát tartottam nem ismertem, akkor jártam először az iskolában. Az órán megoldandó feladatok némelyikéhez szükség volt

építőkockákra, amit az óra előtt kiosztottam, ez motiválta a gyerekeket, többen rögtön el akartak kezdeni építeni. A figyelem fenntartása és visszaterelése a feladat megoldásra, ami nehezebb volt egy-egy építőkockás feladat után. Saját megfigyelésem szerint a gyerekek többsége lelkesen jelentkezett minden feladat megoldásakor, ellenőrzésekor. Néhány tanuló egyáltalán nem és volt, aki csak egy alkalommal tette fel a kezét, ők voltak azok, akik inkább egész órán építettek volna a kockákból. A tanítójuk elmondása szerint - mivel én nem ismertem az osztályt, ezért megkérdeztem az ő véleményét is - ők általában is ilyen aktivitással szoktak részt venni az órákon.

Az outdoor órán résztvevő tanulókat jól ismerem, így könnyebb volt megfigyelnem aktivitásukat, motivációjukat. A lelkesedésük már akkor nagy volt, mikor mondtam nekik, hogy a matematika óra az udvaron lesz. Örömmel öltöztek és futottak az udvarra annak ellenére, hogy az időjárás nem volt valami barátságos. Egész órán minden tanuló érdeklődve figyelte az instrukciókat, aktívan részt vettek a feladatokba.

5.1.3 A tanulók munkatempója

A tantermi órán részt vevő tanulók munkatempója nagyon eltérő volt. Minden feladatot frontális munkával vagy egyéni munkával oldottunk meg. A tanulók többsége frontális munkánál hamar megértette a feladatot és sokat jelentkezett, haladt velem, de akadt, aki csak a táblára kivetített feladatokat másolta, a feladatból nem sokat értett. Az egyéni munka során ezek a tanulók általában nem tudták teljesen befejezni a feladatokat, még akkor sem, ha az osztály nagy része kész volt és kértem őket, hogy várjunk még egy percet a lassabb dolgozókra. A tanítójuk elmondása szerint más órákon is ezek a tanuló szoktak általában lemaradni, de kicsit kisebb mértékben és egy tanuló volt, aki jobban szokott teljesíteni, de ez a geometria témakör elég nehezen megy neki.

Az outdoor órán résztvevő tanulók között van egy gyermek, aki tantermi órán nagyon lassan halad és három akik kicsit lassabbak a többiekénél. Akik a tantermi órán lassan haladnak, azok a szabadtéri óra feladatait a többiekkel azonos tempóban oldották meg. Az egy nagyon lassan haladó tanuló néha bizonytalan volt egy-egy játék során, de a többiek gyorsan a segítségére siettek, így egyáltalán nem maradt ki a

játékból. A munkatempó tekintetében a tanulók és a tanító szempontjából is jobbnak ítélem meg a szabadtéri órát, mert a gyermekek közötti különbségek nem éleződtek ki annyira, az osztály végig együtt haladt az ismeretek elsajátításában, ami az óra végi tesztek kiértékelésénél egyértelműen megmutatkozik.

5.1.4 A tanórán alkalmazott magyarázat mennyisége

A hagyományos óránál a frontálisan megoldott feladatokat mindvégig magyarázat és kérdések kísérték, amire a tanulók válaszoltak. Az önállóan megoldandó feladatokat is magyarázat előzte meg, de ezután is akadt egy-két gyermek, aki nem értette meg elsőre a feladatot és visszakérdezett, ezért újból el kellett magyarázni. Összességében azt mondhatom, hogy körülbelül a tanóra 30-35 percében én beszéltem.

A szabadtéri órán ezzel szemben nem kellett annyit magyarázni. A hosszabb magyarázat az óra elején volt, körülbelül 3 perc, amikor elmondtam és megmutattam mi a különbség a vonalak, síkidomok és testek között. Ezután mindig csak azt mondtam el, hogy az udvar melyik részén és mit fogunk csinálni. Minden instrukciót vagy elsőre megértettek a tanulók vagy akinek mégsem sikerült teljesen a megértés - az egy nagyon lassú tanuló - az megfigyelte mit csinálnak a többiek és pár másodperccel később már a játék résztvevője volt ő is. A magyarázat mennyisége ezen az órán összességében körülbelül 10-15 perc volt.

6. Kutatási eredmények

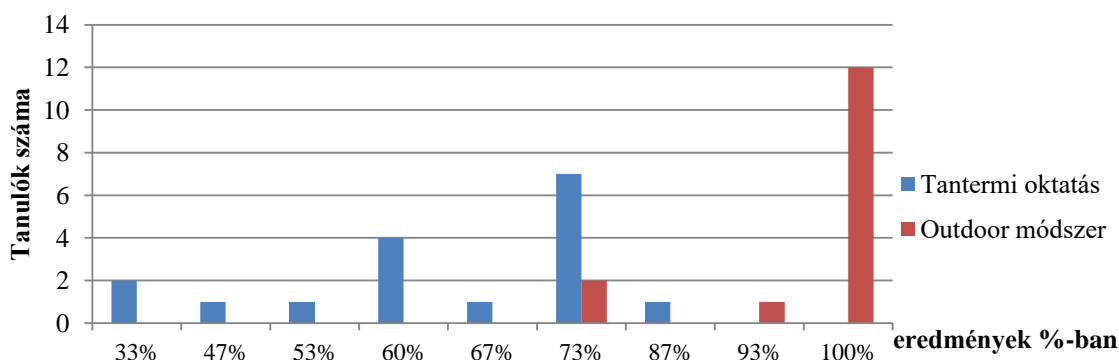
6.1 Változik-e outdoor módszer alkalmazásával a tananyagfeldolgozás ideje?

A gyerekek mindkét osztályban az Oktatási Hivatal által kiadott Matematika című tankönyvet és munkafüzetet használják. A hozzá tartozó tanmenet a geometria témakör elsajátításához három tanórát javasol. Abban az osztályban, ahol a hagyományos tanórát tartottam a tanmenet szerinti három óra megtartásra került. Az első órát vonalak témakörben és a második órát síkidomok témakörben az osztálytanítójuk tartotta. Én a harmadik órát tarthattam meg, ahol a testekkel ismerkedtek meg a tanulók. A másik osztályban, ahol az outdoor tanórát tartottam az általam tervezett óra volt az, ahol először találkoztak a gyerekek a geometria témával. Az outdoor óra keretében egyszerre ismerkedtek meg a vonalak, síkidomos és testek fogalmával, szó használatával. Ezek alapján azt mondhatom, hogy az outdoor módszer alkalmazásával a geometria témakörben a tananyagfeldolgozás ideje csökkenthető.

6.2 Az outdoor módszerrel eredményesebben tudnak-e tanulni a diákok?

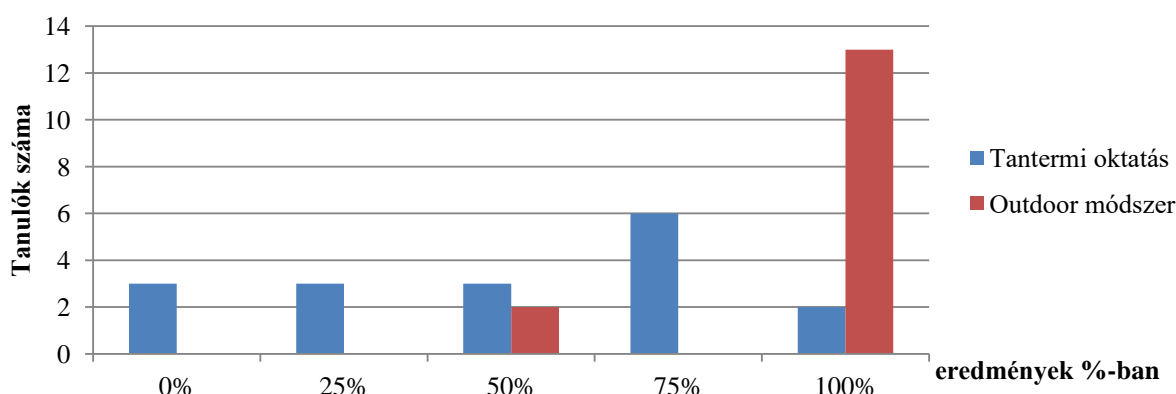
A kérdésemre a választ a tanulók által kitöltött tesztek kiértékelése által fogom megkapni. Értékelés előtt röviden ismertetném a tesztlapon szereplő feladatokat, ami a mellékletek közt megtalálható. A teszt négy feladatból állt, a feladatokat külön-külön is kiértékelem. A tantermi óra után 17 tanuló, az outdoor óra után 15 tanuló töltötte ki a tesztet.

Az első feladatban a vonalakat, síkidomokat és testeket a megadott színűre kellett színeznii. 5 db vonalat, 5db síkidomot és 5 db testet kellett megkülönböztetni. A diagrammon is jól látható, hogy a tantermi órán résztvevő tanulók nagyon változatos eredményeket értek el és egyiküknek sem sikerült hibátlanul megoldani a feladatot, míg az outdoor módszerrel tanulók közül 12 tanuló feladata lett hibátlan és a maradék 3 tanuló is 70% felett teljesített. A feladatban a tanulóknak inkább a síkidomok és testek megkülönböztetése okozta a problémát.

6. ábra: Az 1 feladat eredményeinek összehasonlítása

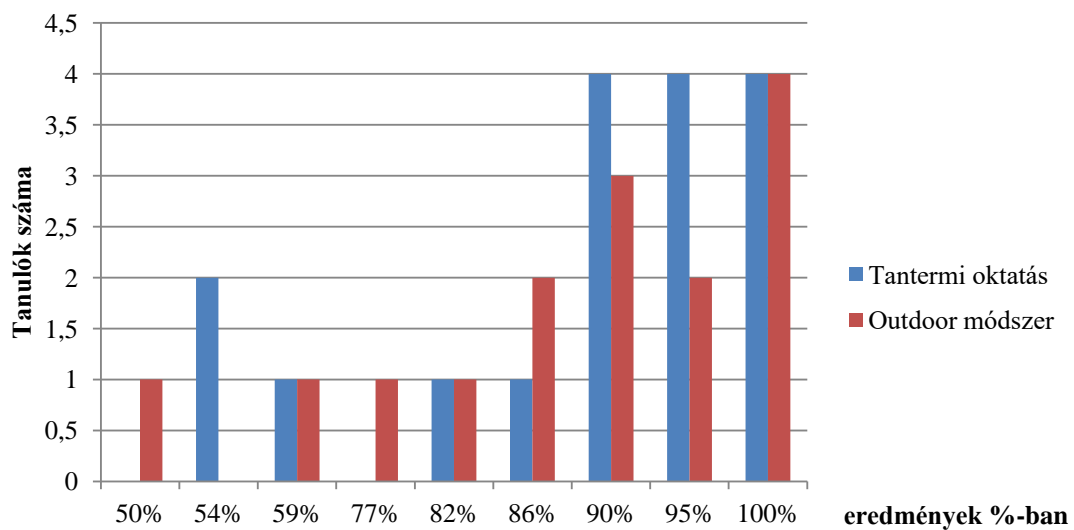
A második feladatban 4 téglalapban 5-5 darab vonal, síkidom, test volt, amiből 1 darabot ki kellett választani melyik nem illik a többi közé és azt bekarikázni. A tantermi oktatásban résztvevők közül 3 tanuló eredménye 0% és 2 tanulóé lett hibátlan. Az outdoor módszerrel tanulók közül csupán 2 tanulónak sikerült a feladat felét jól megoldania, 13 tanuló, az osztály 87 %-a hibátlanul megoldotta a feladatot. A két tanulónak itt is, mint az első feladatban a síkidomok és testek közti különbségtétel okozta a problémát. A tantermi tanulóknál is ez okozta a legnagyobb gondot, de ott az 50% alatt teljesítőknek a vonalak közül a síkidom kiválasztása is gondot okozott.

7. ábra: 2. feladat eredményeinek összehasonlítása

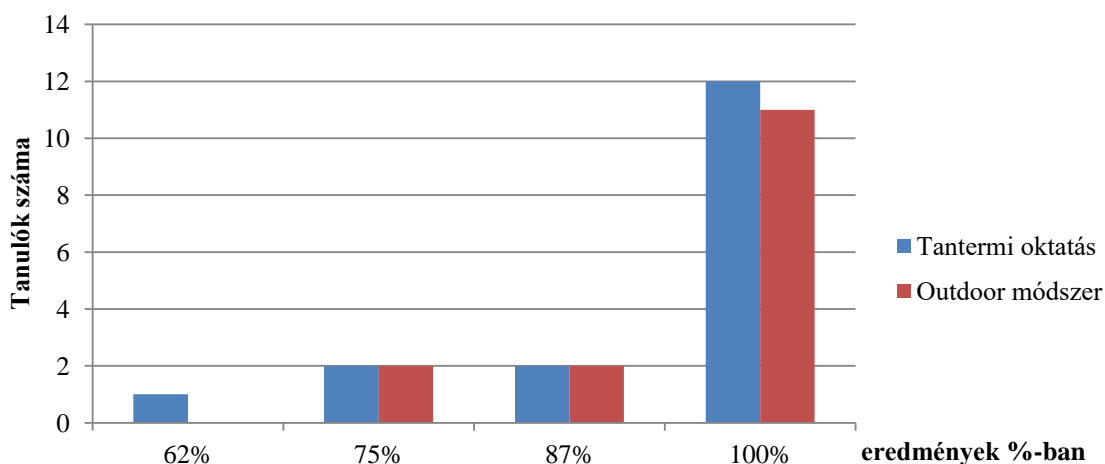
A harmadik feladatban egy síkidomokból kirakott vonaton kellett megszámolni, hogy melyik síkidomból mennyit lát a képen, majd az ábra melletti vonalra leírni. A diagrammon is jól látszik, hogy ezt a feladatot a tantermi órán résztvevő tanulók kicsit jobban teljesítették, de mindkét csoportban elég változó eredmények lettek. A köröket mindkét csoportban nagy arányban pontosan megtudták számolni. A

háromszögeket a tantermi tanulók nagyobb arányban számolták meg jól, mint az outdoor módszerrel tanulók, akik nem jól számoltak, azok általában az elfordított, és a nem egyenlő szárú háromszöget nem számolták meg. A négyzet és téglalap síkidomnál ugyan az a hiba mutatkozott meg mindkét csoport esetében. Nem tettek különbséget négyzet és téglalap között vagy magát a mozdonyt alkotó két nagy síkidomot nem számolták meg. Mindkét csoport esetében ez a feladat bizonyult a legnehezebbnek.

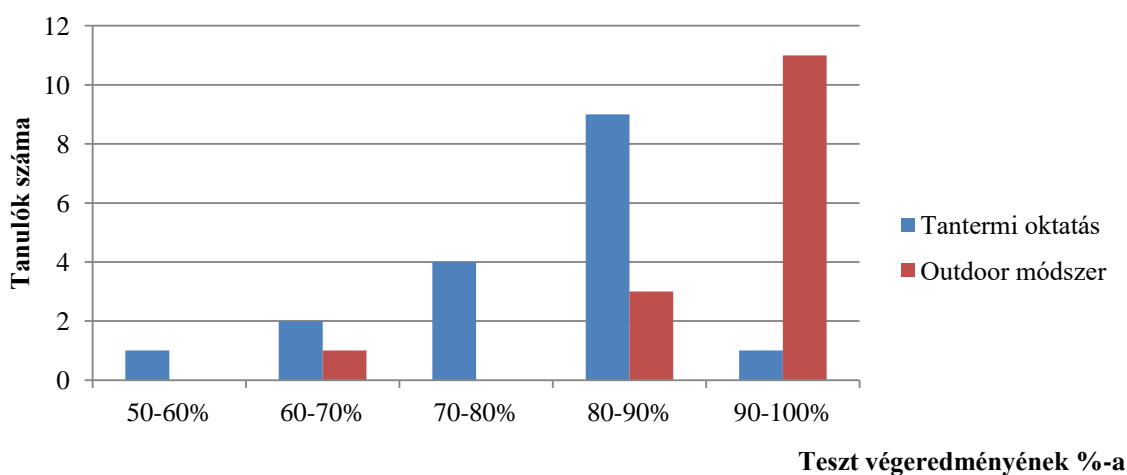
8. ábra: 3. feladat eredményeinek összehasonlítása

A negyedik feladatban képeket (pl. gomb, közlekedési tábla, csoki, labda, stb...) kellett a síkidomokhoz kötni. A feladatot mindkét osztály tanuló nagy számban hibátlanul megoldották, és akinek hibás lett a feladata az nem azért, mert nem tudta volna helyesen megoldani, hanem a képet, képeket vagy nem kötötte sehova vagy nem síkidomhoz kötötte (ebből volt a több hiba), lehet, hogy számukra nem volt elég egyértelmű a feladat megfogalmazása. A képet, amelyiket sehova nem kötötte a tanuló feltételezem az addig húzott vonalak között már nem vette észre, hogy nincs síkidomhoz kötve. Véleményem szerint ezt mindenki meg tudta volna hibátlanul oldani, de a két osztály így is azonos szinten teljesítette a feladatot.

9. ábra: 4. feladat eredményeinek összehasonlítása

A feladatonkénti eredmények összehasonlítása után a tesztek végeredményeinek összehasonlítását is elkészítettem, amelyet a 10. ábra szemléltet.

10. ábra: Tesztek végeredményének %-os összehasonlítása

A feladatonkénti összehasonlításból is látható volt, hogy az outdoor módszerrel oktatott tanulók eredményei az első két feladatnál sokkal jobbak, a harmadik feladatnál kicsit rosszabbak és a negyedik feladatnál azonosak voltak a tantermi órákon résztvevő tanulókéval. A végeredmények összehasonlítása is azt igazolja, hogy a szabadtéren játékok alkalmazásával tanuló diákok egy tanóra alatt jobban megértették a geometriai tananyagot, mint a tanteremben három tanórán át a témakörrel foglalkozó társaik. A tantermi oktatáson résztvevő tanulók tesztjeinek pontos végeredménye: 1 db 59%-os, 2 db 63%-os, 1 db 71%-os, 2 db 75%-os, 2 db

80%-os, 1db 82%-os, 3 db 84%-os, 1 db 86%-os, 2 db 88%-os és 1 db 90%-os lett. A tanítójuk elmondása szerint a tanulók átlag teljesítménye, a dolgozataik százalékos eredményei, ezeknél az értékeknél jobbak szoktak lenni minden tanuló esetében. A geometria témakör még felsőbb évfolyamok számára is nehezen érthető, így nem érte meglepetés a látott eredményekkel kapcsolatban. Az outdoor módszerrel oktatott tanulók tesztjeinek pontos végeredménye: 1 db 65%-os, 1 db 82%-os, 2 db 83%-os, 2 db 92%-os, 2 db 94%-os, 3db 96%-os, 1db 98%-os és 3db 100%-os lett. A félévi eredményeikkel összehasonlítva minden tanuló körülbelül azt a teljesítmény szintet produkálta a tesztek kitöltésével, amit a tanítójuk elvárt tőlük. Ha figyelembe vesszük, hogy a hagyományos módszert alkalmazva a tanulók három tanórán keresztül sajátítokkál el az ismereteket és 90%-os tesztnél jobbat nem produkáltak. Az outdoor módszerrel tanított tanulók ezzel szemben egy tanórán foglalkoztak a geometria témakörrel és a tanulók 73 %-a 90%-nál jobb tesztet írt, akkor elmondhatjuk, hogy az outdoor módszerrel a geometria témakör sikeresebben oktatható volt.

Összefoglalás

A jelenleg általános iskolába járó diákok nagy részének szabadidős elfoglaltságát a digitális eszközök használata jelenti. A telefonon, számítógépen, tableten és egyéb eszközökön játszott játékokkal általában hamar sikerélményhez jutnak, így az iskolában is ezt várnák, ami a hagyományos tantermi oktatással nem valósítható meg teljesen. A diákok tanulási szokásai folyamatosan változnak, ezért fontos lenne az oktatási módszereken is változtatni és a tanári aktivitáson alapuló módszerek helyett a tanulói aktivitáson alapuló módszerek alkalmazását előtérbe helyezni. Az élménypedagógiai módszerek jól beilleszthetők a tanítás folyamatába és a tanulók tapasztalat útján szerzett ismereteiket könnyebben fel tudják idézni. Kutatásom során igazolódott, hogy az outdoor élménypedagógiai módszerrel a gyerekek kevesebb idő alatt és jobban megértették, elsajátították a tananyagot, mint a hagyományos tanórán résztvevő tanulók. Továbbá érdemes lenne megvizsgálni, hogy az így elsajátított ismeretek mennyire tartósak, amit egy bizonyos idő múlva mindkét osztályban újra kitöltetett teszt segítségével ismét össze lehetne hasonítani.

Irodalomjegyzék

Bánfi Gréta – Korom Erzsébet (2022): Tanulói aktivitásra alapozott oktatási módszerek alkalmazásának vizsgálata általános és középiskolai tanárok körében. *Iskolakultúra*, 32. évf., 10. szám, 3-21.

Bodoni Ágnes (2012): Reformpedagógia. Pedagógusi kompetenciák fejlesztése reform- és alternatív pedagógiai módszerek segítségével. Kolozsvár, Ábel Kiadó, 127 p.

Bukola Adekola Ayeme (2020): Teachers' Perception About Outdoor Learning. A focus on benefits and challenges of Outdoor Learning. [online] Linkoping [2023. 04. 16.] > URL: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1443879/FULLTEXT01.pdf>

Csajka Edina (2022): Outdoor fejlesztőmódszerek a pedagógus eszköztárában. Módszertan és megújulás: Válogatás a MATE Neveléstudományi Intézete szakdidaktikai tanulmányaiból. Gödöllő: MATE Press, 9-26.

Falus Iván (szerk.) (1998): Didaktika. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 539 p.

Fáyné dr. Dombi Alice – Dr. Sztanáné dr. Barics Edit (é.n.): Pedagógusmesterség. In: Juhász Gyula Pedagógusképző Kar honlapja [online] Szeged [2023. 03. 03.] > URL: http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Pedagogus_mestersgV2/92_lmnypedagogia.html

Fűz Nóra (2018): Az iskolán kívüli tanórák hatékonyságának megítélése általános iskolás diákok és pedagógusok körében. *Iskolakultúra*, 28. évf. 8-9. szám, 38-45.

Fűzi Beatrix (2016): Didaktika és oktatásszevezés. Budapest, Typotop Kft., 136 p.

Horváth András (2009): Alternatív élménypedagógia. *Tudásmenedzsment*. 10. évf. 2. szám, 90-94.

Kalandok és Álmodások (é.n.): Az élménypedagógia rövid története. In: Kalandok és Álmodások. [online] [2023. 04. 02.] > URL: <https://www.kalandokesalmok.hu/az-elmanyepedagogia-rovid-tortenete/>

Kerber Zoltán&Varga Attila (2004): Tanítás és tanulás tanárszemmel. In: Oktatási Hivatal honlapja [online] Budapest [2023. 04. 07.] > URL: <https://ofi.oh.gov.hu/kerber-zoltan-varga-attila-tanitas-es-tanulas-tanarszemmel>

Kispéter Andrea – Sövényházy Edit (2008): Élménypedagógia – Csapatépítő játékok. Szeged, Bába Kiadó, 246 p.

Klein Sándor – Sponyai Dóra (2011): A tanulás szabadsága Magyarországon. Alternatív pedagógiai irányzatok, iskolák, tanárok, tantárgyak. Budapest, Edge 2000 Kiadó, 721 p.

Liddle, Matthew D. (2008): Tanítani a taníthatatlant. Élménypedagógiai kézikönyv. Budapest, Pressley Ridge Magyarország Alapítvány, 174 p.

Magnuczné Godó Ágnes (2020): Az élménypedagógia lehetőségei a nyelvoktatásban. Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények, 14. évf. 1. szám, 44-61.

Nanszákné Dr. Cserfalvi Ilona (1996): Pedagógiai kislexikon. Budapest, Tóth Könyvkereskedés, 317 p.

Németh András (1996): A reformpedagógia múltja és jelene. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., 167 p.

Pukánszky Béla – Németh András (1996): Neveléstörténet. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., 676 p.

Pukánszky Béla – Zsolnai Anikó (1998): Pedagógiák az ezredfordulón. Szöveggyűjtemény. Budapest, Eötvös József Könyvkiadó, 237 p.

Tóth Péter – Horváth Kinga (2021): Didaktika. Bevezetés az oktatás elméletébe. Komárom, Selye János Egyetem Tanárképző Kar, 345 p.

Vágola Éva (2013): A tanórán kívüli oktatás és az élménypedagógia pszichológiai, pedagógiai szempontjai és előnyei. Levéltári Szemle. 63. évf. 4. szám, 61-71.

Veszprémi László (2005): Didaktika áttekintő alap a felsőoktatás és a pedagógus-továbbképzés számára. Gyula, APC Stúdió, 282 p.

Werner Michl (2017): Élménypedagógia. Szeged, „kéTTé” Magyar Tapasztalati Tanulás Alapítvány, 105 p.

Mellékletek

Óraterv outdoor

A pedagógus neve: Éva Veronika

Műveltségi terület: Matematika

Tantárgy: Matematika

Osztály: Sombereki Kalász Márton Általános Iskola és AMI, 1. osztály

Az óra témája: Vonalak, síkidomok, testek

Az óra cél- és feladatrendszere: előkészítés, célkitűzés, új ismeretek közlése, gyakorlás, értékelés

Az óra didaktikai feladatai:

Az adott formák összekapcsolása a közvetlen környezetben lévő tárgyakkal. Testek, objektumok alkotása – alkotóképesség, térlátás, finommotorika fejlesztése. Testek és síkidommodellek megkülönböztetése. Válogatások előállított vagy megadott testek között szabadon. Különbséget tesz vonalak, testek és síkidomok között.

Tantárgyi kapcsolatok:

Testnevelés: mozgásos feladatok a szabad levegőn

Idő-keret	Az óra menete		Nevelési- oktatási stratégia			Megjegyzések
	Tanítói tevékenység	Tanulói tevékenység	Módszerek	Tanulói munkafordulók	Eszközök	
	<p>I. Szervezési feladatok</p> <p>A tanóra az iskolaudvaron valósul meg.</p> <p>Az udvar különböző részein elhelyezem a szükséges eszközöket (zámolyok, hullahopp karikák, laminált lapok).</p>				<p>3 db számoly</p> <p>12 db hullahopp karika</p> <p>3 doboz logikai lap építőjáték</p> <p>számolópálca</p> <p>madzag</p> <p>kislabda</p>	
5 perc	<p>II. Előkészítés/motiváció</p> <p>Az udvaron felfestett játékokon tudom, hogy mindenki már többször játszott. Ki szereti ezeket a játékokat tegye fel a</p>	<p>Felteszik a kezüket.</p>				

	<p>kezét?</p> <p>Nagyon örülök neki, mert a mai matematika órát az udvaron fogjuk tölteni.</p> <p>Kérlek titeket, hogy húzzátok át a cipőtöket és vegyétek fel a kabátotokat, majd sorakozzatok a terem előtt.</p> <p>(Lesétálunk az udvarra)</p>	<p>Áthúzzák a cipőjüket és felöltöznek, majd sorakoznak a terem előtt.</p>	<p>utasítás</p>			
	<p>III. Célkitűzés</p> <p>A mai órán a vonalakkal, síkidomokkal, testekkel fogunk megismerkedni itt az udvaron.</p>		<p>közlés</p>			
10 perc	<p>IV. Fő rész</p> <p><u>1. feladat</u></p> <p>Vonalakról már mindenki hallott és sokat írtatok is írás órán. A vonalak lehetnek egyenesek és görbék is. Rajzoljunk a levegőbe a kezünkkel</p>	<p>Rajzolják velem együtt a</p>	<p>magyarázat</p> <p>utasítás</p>			

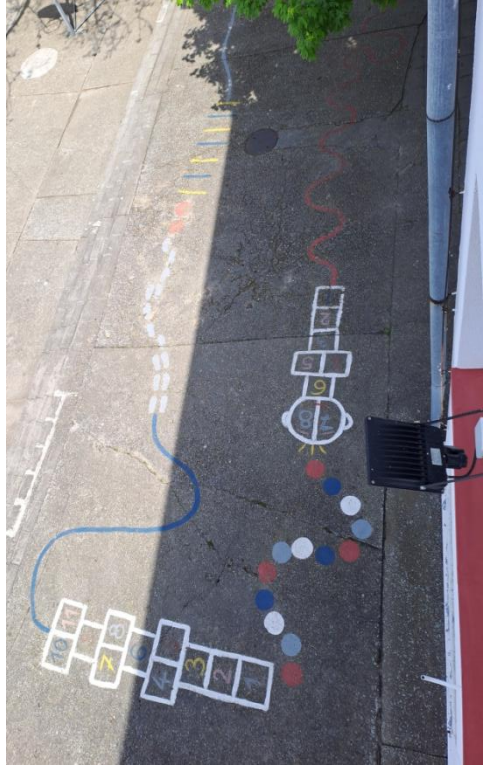
<p>egy egyenes vonalat, majd egy jó görbe vonalat.</p> <p>Nagyon szépek voltak ezek a vonalak.</p> <p>A lépcsőtől balra láttok letéve lapokat, amin különböző formák vannak. A feladat az lesz, hogy lefutsz a lapokhoz, keresel egyet, amin vonalat látsz és ideállsz a lépcsőre.</p> <p>Mindenki ügyesen talált egy vonalat. Tegyétek vissza a lapokat a földre.</p> <p>A következő, amivel meg fogunk ismerkedni úgy hívják, hogy síkidom. Síkidom például a háromszög, a kör, a téglalap, a négyzet, amit le rajzolunk a füzetbe, nem tudjuk őket kézbe venni. Itt az udvarra felfestve sok síkidomot látunk, mindenki</p>	<p>vonalakat a levegőbe.</p> <p>Lefutnak a lapokhoz, keresnek egyet és felsorakoznak a lépcsőre.</p> <p>Visszateszik a lapokat a földre.</p> <p>Ráállnak egy általuk választott síkidomra.</p>	<p>magyarázat</p> <p>magyarázat</p> <p>utasítás</p>	<p>magyarázat</p> <p>magyarázat</p> <p>utasítás</p>	<p>egyéni munka</p> <p>egyéni munka</p>	<p>laminált lapok</p>	
--	--	---	---	---	-----------------------	---

	<p>keressen egyet és álljon rá, majd megnézzük ki milyen síkidomot választott. Guggoljon le aki háromszögre állt! Álljon 1 lábon, aki körre állt! Álljon terpeszbe, aki négyzetre állt!</p> <p>Nagyon ügyesek voltatok!</p> <p>Megint a földre tett lapokhoz kell mennetek és most mindenki egy síkidomot keressen, majd sorakozzatok a lépcsőn és tartsátok magatok elé a síkidomokat ábrázoló lapot.</p> <p>Remek, mindenkinek sikerült találnia egy síkidomot, tegyétek vissza a lapokat a földre.</p> <p>Az utolsó amivel meg kell ismerkednünk, azok a testek. A testek kézzel megfogható</p>	<p>Leguggol, aki háromszögre állt, 1 lábra áll, aki körre állt és terpeszbe áll, aki négyzetre állt.</p> <p>Lefutnak a lapokhoz és keresnek egy síkidomot ábrázolót, majd sorba felállnak a lépcsőre.</p> <p>Visszateszik a földre a lapokat.</p>	<p>utasítás</p> <p>utasítás</p> <p>magyarázat</p> <p>utasítás</p>	<p>egyéni munka</p> <p>egyéni munka</p>	<p>laminált lapok</p> <p>laminált</p>	
--	--	---	---	---	---------------------------------------	--

	<p>dolgok, mint például a labda, az építőkocka, dobókocka. A kezemben lévő lapokon láthatjátok, hogy ábrázoljuk a testeket lerajzolva. Figyeljétek meg jól majd mindenki fusson a lapokhoz, ami a földön van és keressetek egy testet. Ahogy az előbb is, ha megtaláltad sorakozz a lépcsőn.</p> <p>Nagyon ügyesen megtaláltátok a testeket. Fogunk ma még játszani ezekkel a lapokkal, de addig tegyétek vissza a földre.</p>	<p>A lapok közt mindenki keres egy testet ábrázolót, majd a lépcsőn sorakozik.</p> <p>Visszateszik a lapokat a földre.</p>		munka	lapok	
--	--	--	--	-------	-------	--

5 perc	<p><u>2. feladat</u> A következő játékot a lépcsőre festett síkidomokon fogjuk játszani. Mondok egy színt és egy formát, amit neked meg kell keresned és ráállnod. Mindenki érti a feladatot? Az első kék kör, állj gyorsan egy kék körre. A második fehér háromszög. Harmadik piros négyzet. Negyedik sárga kör. Ötödik kék háromszög. Kinek sikerült mind az ötször jó helyre állnia? Mindenki nagyon ügyes volt!</p>	<p>A mondott színre és formára ráállnak.</p> <p>Jelentkezik, akinek mindig sikerült jó helyre állnia.</p>	magyarázat utasítás	egyéni munka		
5 perc	<p><u>3. feladat</u> Következő feladathoz a laminált lapokat fogjuk megint használni, mindenkinek adok 3 lapot, az egyiken egy</p>		magyarázat		laminált lapok hullahopp karikák	

	<p>vonal, a másikon egy síkidom, a harmadikon egy test lesz. A hullahopp karikákba kell letenni a lapokat.</p> <p>A első karikába a testeket, a másodikba a síkidomokat és a harmadikba a vonalakat.</p> <p>Nagyon ügyesen megoldottátok a feladatot!</p>	<p>Leteszik a lapokat a hullahopp karikákba.</p>		<p>egyéni munka</p>		 A group of children in winter clothing are participating in an outdoor activity on a paved area. They are standing around three yellow hula hoops placed on the ground. Each hoop contains several small, colorful paper cutouts (squares and triangles) that they are sorting or placing into. The children are looking at the cutouts and talking to each other. In the background, there is a red door and a white wall.
--	---	--	--	---------------------	--	---

10 perc	<p><u>4. feladat</u></p> <p>A felfestett ugróiskolás pályán fogjuk játszani a következőt. A síkidomokon ugrálva kell és a vonalakon pedig sétálva kell haladni. Sorakozzatok a céltábla melletti ugróiskolánál, egyesével fogtok indulni és mindenki 2-szer végigmegy a pályán. A síkidomokon ugrálsz, a vonalon sétálsz.</p> <p>A következő akkor induljon el, mikor az előtte lévő elhagyta az ugróiskolát. Kezdhettek.</p> <p>Ügyesek voltatok!</p>	Végig ugrálnak a felfestett pályán.	magyarázat	utasítás	egyéni munka	
------------	--	-------------------------------------	------------	----------	--------------	---

							
--	--	--	--	--	--	--	---

						
7 perc	<p><u>5. feladat</u> A mai óra utolsó feladatát a falnál található zsámolyok és hullahopp karikák segítségével fogjuk elvégezni. A zsámolyokba különböző tárgyakat tettem, amiket szét kell válogatni a hullahopp karikákba. A karikákba 1-1 laminált lapot láttok, amelyikbe a vonalat ábrázoló lap</p>		magyarázat			

	<p>van abba tedd a vonalat, amelyikbe a síkidomot ábrázoló lap oda a síkidomokat és a testet ábrázoló laphoz a testeket.</p> <p>3 csapatra osztva fogtok dolgozni, mondom ki melyik zsámolyhoz megy, de még ne kezd el a feladatot csak ha szólok, hogy kezdheted.</p> <p>(Beosztom a gyerekeket a zsámolyokhoz.)</p> <p>Figyeld meg jól a formákat és próbáljatok együtt dolgozni, ha valaki valamiben nem biztos kérdezze meg a társát. Kezdhettek.</p> <p>Mindegyik csapat nagyon ügyesen megoldotta a feladatot!</p> <p>Pakoljátok vissza a tárgyakat a zsámolyba és gyertek ide hozzám.</p>	<p>Mindenki odamegy a zsámolyhoz.</p> <p>Visszateszik a zsámolyba a tárgyakat.</p>	<p>magyarázat</p> <p>utasítás</p>	<p>csoport munka</p>	<p>zsámolyok hulahopp karikák építőkockák logikai lapok számolópálca kislabda madrág</p>	 <p>A photograph showing a group of children in winter clothing participating in an outdoor activity. They are standing on a paved area next to a building. Several yellow hula hoops are laid out on the ground, each containing small colorful toys and blocks. The children appear to be engaged in a task, possibly related to the 'group work' mentioned in the text.</p>
--	--	--	-----------------------------------	----------------------	--	---

						
3 perc	<p><u>Értékelés</u> Mindenki nagyon ügyesen, aktívan dolgozott a mai órán. Úgy láttam, hogy mindenkinek tetszettek a feladatok és szívesen végezte</p>		értékelés			

	<p>őket. Szeretném, ha elmondanátok hogyan éreztétek magatok az órán és mi tetszett a legjobban.</p> <p>Köszönöm még egyszer a munkátokat!</p>	<p>Aki szeretné elmondja, hogyan érezte magát az órán.</p>		<p>egyéni munka</p>		
--	--	--	--	---------------------	--	--

Óraterv tantermi

A pedagógus neve: Éva Veronika

Műveltségi terület: Matematika

Tantárgy: Matematika

Osztály: Véméendi Általános Iskola, 1. osztály

Az óra témája: Vonalak, síkidomok, testek

Az óra cél- és feladatrendszere:

Az adott formák összekapcsolása a közvetlen környezetben lévő tárgyakkal. Testek, objektumok alkotása – alkotóképesség, térlátás, finommotorika fejlesztése. Testek és síkidommodellek megkülönböztetése. Válogatások előállított vagy megadott testek között szabadon. Különbséget tesz vonalak, testek és síkidomok között.

Az óra didaktikai feladatai: motiváció, célkitűzés, előzetes ismeretek felelevenítése, új ismeretek közlése, gyakorlás, értékelés

Tantárgyi kapcsolatok:

Felhasznált források:

Matematika tankönyv 1. osztályosoknak II. kötet, OFI

Matematika munkafüzet 1. osztályosoknak II. kötet, OFI

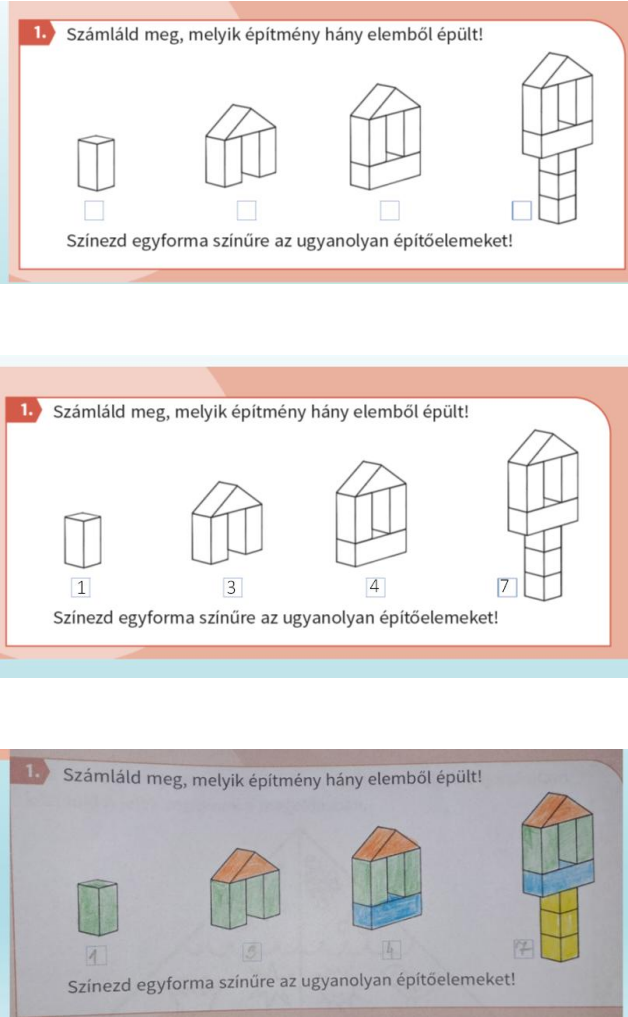
Internetes feladatok:

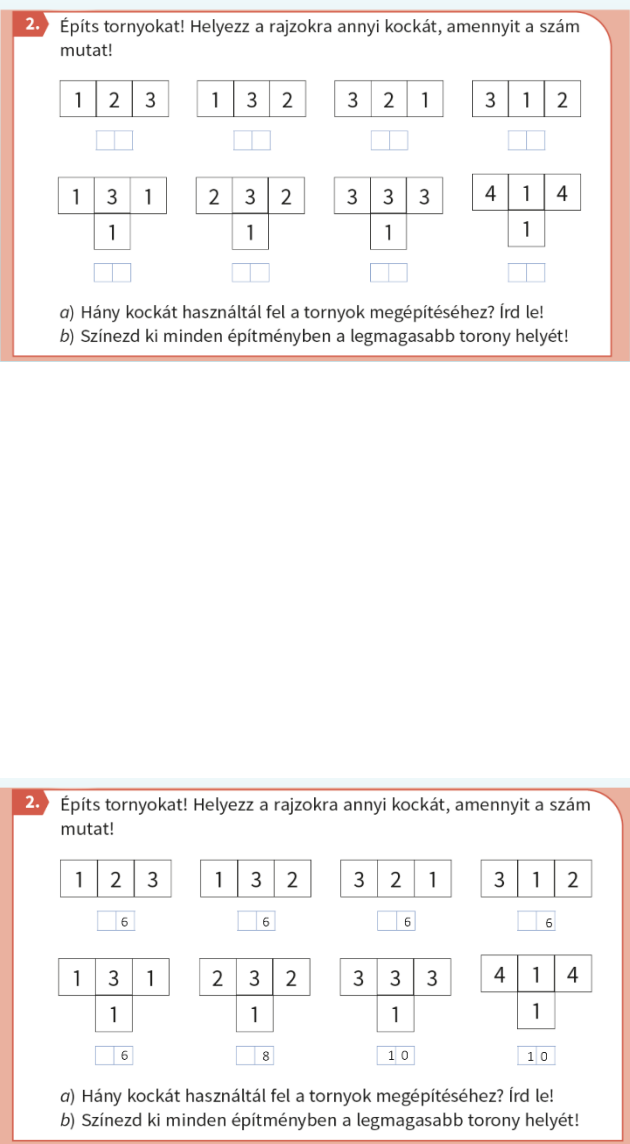
<https://wordwall.net/hu/resource/29437058/testeks%C3%ADkidomokvonalak>

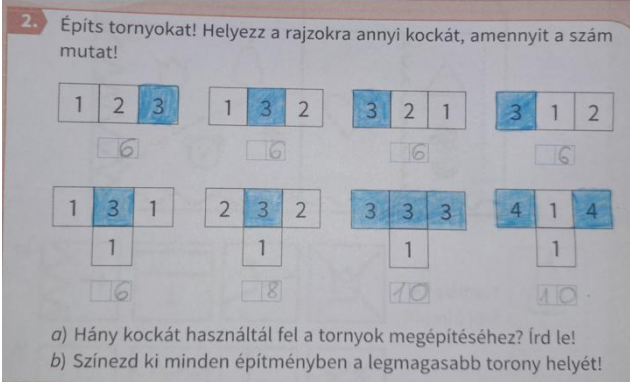

Idő-keret	Az óra menete		Nevelési- oktatási stratégia			Megjegyzések
	Tanítói tevékenység	Tanulói tevékenység	Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	
	I. Szervezési feladatok Meggérem a tanulókat, hogy készítsék ki a padra a tankönyvet, munkafüzetet, tolltartót. Előkészítem az órán használandó építőkockákat, digitális eszközöket.	Előkészítik a tankönyvet, munkafüzetet, tolltartót.	közlés			

5 perc	<p>II. Előkészítés/motiváció</p> <p>Az előző órákon már tanultatok a vonalakról és a síkidomokról. Ezzel kapcsolatban hoztam nektek egy játékot. Lapokat fogok letenni a padlóra, amin vonalak és síkidomok vannak. A feladat a következő, mondok egy formát és minél előbb megkeresed a padlóra tett lapok közül azt, amit mondtam, majd ráállsz.</p> <p>Álljatok egy vonalra! Álljatok egy körre! Keressetek egy négyzetet! Keressetek egy háromszöget! Ügyesen megoldotta mindenki a feladatot!</p>	A tanulók az utasításoknak megfelelően megkeresik, amit mondtam és ráállnak.	magyarázat utasítás értékelés	FOM	laminált lapok	
	<p>III. Célkitűzés</p> <p>A mai órán a testekkel fogunk megismerkedni!</p>		közlés			
7 perc	<p>IV. Fő rész</p> <p>A testek ténylegesen megfogható alakzatok, mint például a dobókocka, labda, építőkocka.</p> <p><u>1. feladat</u></p>		magyarázat		interaktív	

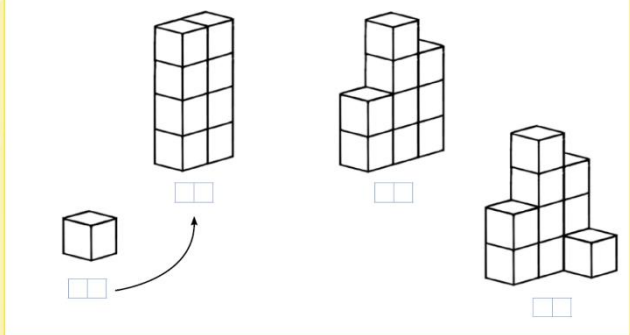
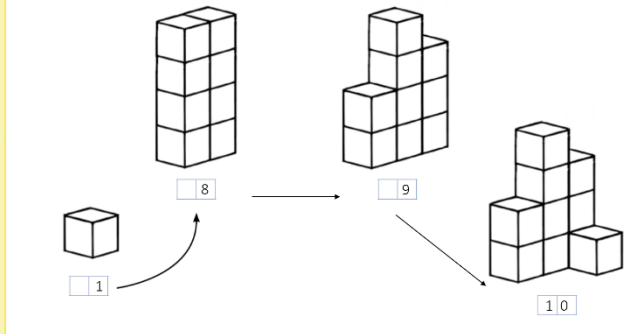
	<p>Nyissátok ki a tankönyvet a 9. oldalon. Az első feladatban lévő képet nézzétek meg. Meséljétek a képről!</p> <p>Mit épít a kisfiú?</p> <p>A feladat b) részében látsz egy tornyot színesen és mellette egyet, amit neked kell kiszínezned. Fogd meg a zöld színesed, ami a színes képen citromsárga azt a másik képen neked zöldre kell színezned. Ha elkészültél fogd meg a citromsárga színesed és ami a színes képen zöld, azt a másikon te színezd sárgára. Fogd meg a piros színesed, ami a színes képen narancssárga, azt te színezd a másikon pirosra. Ha kész fogd meg a narancssárga színesed és azt az elemet, ami a színes képen piros, te színezd narancssárgára.</p>	<p>Kinyitják a tankönyvet! A jelentkező tanulókat felszólítom és mesélnek a képről.</p> <p>Tornyot</p> <p>Megfognak a zöld színeset és színeznek az utasításnak megfelelően.</p> <p>Megfognak a citromsárga színeset és színeznek az utasításnak megfelelően.</p> <p>Megfognak a piros színeset és színeznek az utasításnak megfelelően.</p>	<p>utasítás</p> <p>kérdés-felelet</p> <p>utasítás</p> <p>munkáltatás</p>	<p>FOM</p> <p>ÖM</p>	<p>tábla, tankönyv</p> <p>zöld, citromsárga, piros, narancssárga a színes</p>	<div data-bbox="1523 167 2105 518" style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> <p>1. Mesélj a képről! Mondd el, mit épít a képen látható kisfiú!</p> <p>a) Hány építőelemet használt fel a torony elkészítéséhez? <input type="text"/></p> </div>
--	--	--	--	----------------------	---	--

<p>5 perc</p>	<p><u>2. feladat</u></p> <p>Lapoztatok a 10. oldalra és az első feladatban láttok különböző építményeket. A feladat, hogy megszámoljuk, melyik építmény hány elemből áll és azt az alatta lévő négyzetbe írjuk is be. Vedd a kezedbe a ceruzád és együtt számoljuk meg az építménye elemszámát.</p> <p>Az első építmény hány elemből áll? A második építmény? A harmadik építmény? A negyedik építmény?</p> <p>Nézzétek meg a képeket és mindenki önállóan színezza az egyforma elemeket azonos színűre, tehát ha az első elemet zöldre színezed, akkor a többi építmény ugyanilyen elemét szintén zöldre kell színezn.</p>	<p>Felszólítok egy - egy tanulót!</p> <p>1 3 4 7</p> <p>Önállóan mindenki kiszínezi az elemeket!</p>	<p>közlés</p> <p>magyarázat</p> <p>utasítás</p> <p>kérdés-felelet</p> <p>magyarázat munkáltatás</p>	<p>FOM</p> <p>ÖM</p>	<p>interaktív tábla, tankönyv, ceruza</p> <p>színes ceruza</p>	 <p>The first two screenshots show a worksheet with the instruction: '1. Számláld meg, melyik építmény hány elemből épült!' (Count how many elements each structure is made of!). Below the instruction are four 3D structures made of blocks. Under each structure is a small square box for writing the count. The structures are: 1. A single block. 2. Two blocks side-by-side. 3. Two blocks side-by-side with a third block on top of the left one. 4. A stack of four blocks with a structure on top. The third screenshot shows the same worksheet but with the blocks colored: green, blue, and yellow. The counts in the boxes are: 1, 3, 4, and 7.</p>
-------------------	---	--	---	----------------------	--	---

<p>10 perc</p>	<p>3. feladat</p> <p>A következő feladathoz szükségünk lesz az építőkockákra. Ha magad elé tetted nézz rám és mondom mi a feladat.</p> <p>A 2. feladatban látsz kis négyzeteket, amibe számok vannak írva. Mindegyik négyzetre tornyot kell építeni annyi kockából, amilyen szám van beleírva a négyzetbe. Az első négyzetben 1-es van, így erre 1 kockát teszel, a mellette lévő négyzetben 2-es van arra tegyél 2 kockát és a harmadik négyzetben 3-as van, arra tegyél 3 kockát. Most számold meg, hogy összesen mennyi kockát használtál fel az építéshez és írd a torony alatt látható négyzetbe.</p> <p>A többi tornyot is építsd meg és számold meg mennyi kockából tudtad megépíteni, írd alá a négyzetbe.</p> <p>Ha mindenki elkészült vegyétek a kezébe javító színeszt és ellenőrizzük,</p>	<p>Maguk elé veszik az építőkockákat!</p> <p>A kockákat az utasításnak megfelelően felteszik a feladatban látható négyzetekre.</p> <p>Megszámolják mennyi kockát használtak fel az építéshez, beírják a négyzetbe.</p> <p>Javító színeszt</p>	<p>közlés</p> <p>utasítás</p> <p>magyarázat</p> <p>utasítás</p>	<p>FOM</p> <p>ÖM</p>	<p>interaktív tábla, építőkockák</p> <p>tankönyv, ceruza</p>	 <p>2. Építs tornyokat! Helyezz a rajzokra annyi kockát, amennyit a szám mutat!</p> <p>a) Hány kockát használtál fel a tornyok megépítéséhez? Írd le! b) Színezd ki minden építményben a legmagasabb torony helyét!</p>
----------------	---	---	---	----------------------	--	--

	<p>hogy sikerült a feladatot megoldanod.</p> <p>A második tornyot hány kockából tudtátok megépíteni?</p> <p>A harmadik tornyot?</p> <p>A negyedik tornyot?</p> <p>Az ötödiket, hatodikát, hetediket és a nyolcadikat?</p> <p>Kinek lett hibátlan?</p> <p>Kinek lett 1 hibája?</p> <p>Ügyesen dolgoztatok!</p>	<p>vesznek a kezükbe.</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>6 és 8</p> <p>10, 10</p> <p>Akinek hibátlan vagy 1 hibája lett jelentkezik.</p>	<p>kérdés-felelet</p> <p>ellenőrzés</p>	<p>FOM</p>	<p>javító színes</p>	
<p>2 perc</p>	<p><u>4. feladat</u></p> <p>Csukjátok be a tankönyvet és nyissátok ki a munkafüzetet a 8. oldalon. A 2. feladatban megint látjátok azt a képet, amit az első feladatnál már megfigyeltetek. Még egyszer nézd meg jól és számold meg melyik építőelemből hány darabot látsz a képen. Ha megszámoltad írd is be a táblázatba. Az elsőt megcsináljuk közösen, a többi mindenki önállóan</p>	<p>Becsukják a tankönyvet és előveszik a munkafüzetet.</p> <p>Felszólított tanuló válaszol.</p>	<p>utasítás</p> <p>kérdés-felelet</p>	<p>FOM</p>	<p>interaktív tábla munkafüzet, ceruza</p>	

	<p>oldja meg. Az első építőelem egy gúla, hány darabot látsz belőle a képen?</p> <p>(A táblára kivetített munkafüzetbe beírom).</p> <p>Így van 2. Írd be a táblázatba és dolgozz a többin önállóan!</p> <p>Aki elkészült vegyen javítószínt a kezébe. Látom már mindenki végzett, ellenőrizzük a feladatot.</p> <p>A második téglatest elemből mennyi volt a képen?</p> <p>A harmadik kúp elemből? Negyedik háromszög elemből? Ötödik kocka elemből? Hatodik nagy hengerből? Hetedikből híd elemből? Az utolsó kicsi hengerből? Kinek lett hibátlan? Kinek lett 1 hibája?</p>	<p>2</p> <p>Megszámolják és beírják a táblázatba.</p> <p>Javító színt vesznek a kezükbe.</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>7</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>3</p> <p>Akinek hibátlan vagy 1 hibája lett jelentkezik.</p>	<p>utasítás</p> <p>kérdés-felelet</p> <p>ellenőrzés</p>	<p>ÖM</p> <p>FOM</p>		<p>2. Írd a táblázatba, melyik testből hányat látsz a képen!</p> <p>The image shows a child sitting on the floor, building a structure with colorful blocks. Below the child is a table with 8 columns, each containing a different geometric shape and a number. The shapes and numbers are: 1. Orange cone (2), 2. Yellow rectangular prism (2), 3. Red cone (2), 4. Red triangular prism (2), 5. Yellow cube (7), 6. Green cylinder (1), 7. Green arch (1), 8. Green small cylinder (3).</p>
<p>5 perc</p>	<p><u>5. feladat</u></p> <p>Lapoztatok egyet és a 9. oldalon az 1. feladatban megint a kis építőkockákat fogjuk</p>		<p>magyarázat</p>	<p>FOM</p>	<p>interaktív tábla, munkafüzet, építőkockák, ceruza</p>	

<p>használni. Meg kell építenetek, amit a képen láttok. Az elsőt nagyon egyszerűen meg tudjátok építeni, egy kockából áll. Tedd magad elé az 1 kockát és a munkafüzetben írájatok a kocka alatti négyzetbe, hogy 1. A következő építményt mindenki építse fel, majd számolja meg hány elemből sikerült felépíteni.</p> <p>Hány elemből építettétek fel a második építményt?</p> <p>Jó, írájatok be az alatta lévő négyzetbe, hogy 8!</p> <p>Építsétek meg a következő építményt! Hány elemből tudátok megépíteni?</p> <p>Így van, írájatok be az alatta lévő négyzetbe, hogy 9!</p> <p>Az utolsó építmény nehezebb lesz, jól figyelj meg, hogy helyezkednek el a kockák és próbáld megépíteni! Hány elemből sikerült felépíteni?</p> <p>Írájatok alá, hogy 10.</p> <p>Nagyon ügyesen</p>	<p>Beírják a négyzetbe az 1-et.</p> <p>Önállóan megépítik az építményeket és beírják a négyzetekbe, hogy melyik elemből mennyit használtak fel.</p> <p>8</p> <p>Beírják a megfelelő helyre a 8-at.</p> <p>9</p> <p>Beírják a megfelelő helyre.</p> <p>10</p>	<p>munkáltatás</p> <p>kérdés-felelet</p>		<p>1. Építsd meg, amit a rajzokon látsz! Számláld meg, melyik építmény hány elemből épült! A nyíl a több felé mutasson!</p> <p>1. Építsd meg, amit a rajzokon látsz! Számláld meg, melyik építmény hány elemből épült! A nyíl a több felé mutasson!</p>
--	--	--	--	--

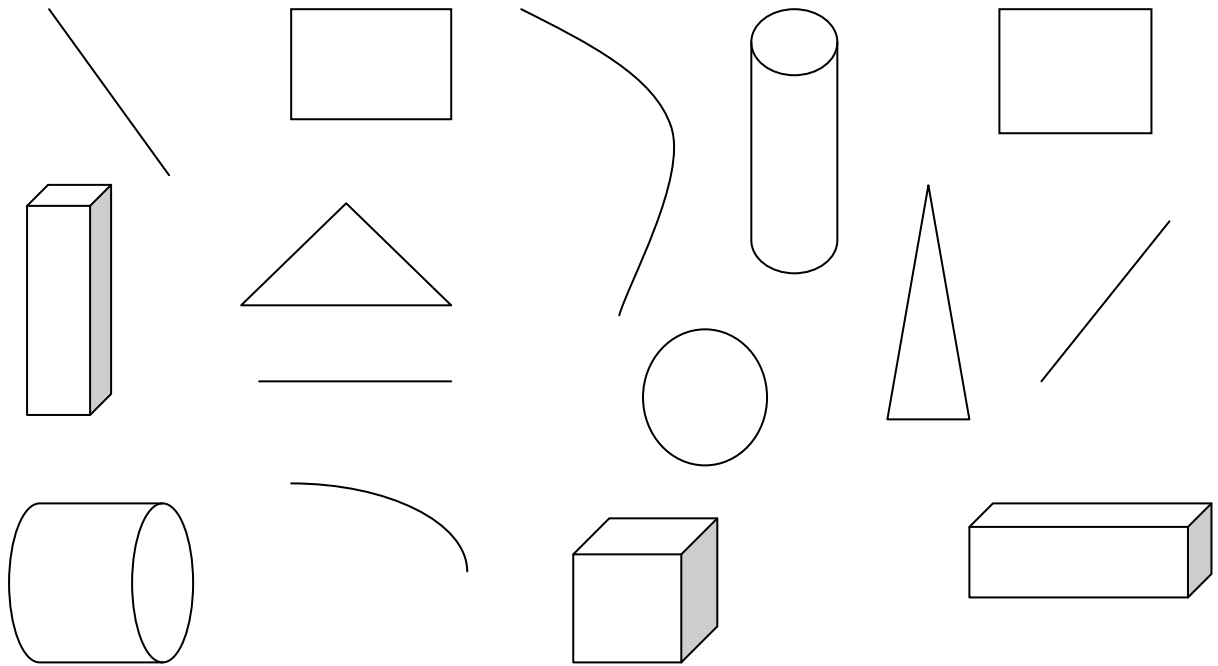
	megoldottátok a feladatot!					
5 perc	<p>6. feladat</p> <p>Most a 2. feladatot fogjuk közösen megoldani. Mi nem illik a többi közé? Figyeljétek meg az első négyzetben lévő ábrákat. Aki tudja, hogy mi nem illik oda és miért az jelezze kézfeltartással!</p> <p>Mi nem illik oda az első négyzetbe?</p> <p>Így van, színezzétek ki!</p> <p>A mellette lévőbe mi nem illik a többi közé?</p> <p>Ügyes, színezzétek ki!</p> <p>A Következőbe melyik ne illik? Nagyon jó, színezzétek ki!</p> <p>Az alsó sorban az elsőbe melyik forma nem illik? Úgy van, színezzétek ki!</p> <p>A középsőbe melyik nem illik?</p> <p>Helyes, színezzétek ki!</p> <p>Az utolsóba melyik, ami nem illik oda?</p> <p>Remek, színezzétek ki!</p>	<p>A jelentkezők közül a felszólított tanuló válaszol.</p> <p>A négyszög. A többi háromszög. Kiszínezik!</p> <p>Téglalap, a többi négyzet.</p> <p>Kiszínezik!</p> <p>A kör, mert az síkidom, a többi pedig test. Kiszínezik!</p> <p>A kocka, mert az test a többi pedig síkidom. Kiszínezik!</p> <p>Az ovális, a többi kör.</p> <p>Kiszínezik!</p> <p>A kör, mert az síkidom, a többi test.</p>	<p>magyarázat</p> <p>kérdés-felelet utasítás</p>	FOM	<p>interaktív tábla, munkafüzet, színes ceruza</p>	<p>2. Melyik nem illik a többi közé? Színezd ki! Indokold a választásod!</p> <p>2. Melyik nem illik a többi közé? Színezd ki! Indokold a választásod!</p>

		Kiszínezik!				
4 perc	<p>V. Szintetizálás</p> <p>Óra végére hoztam nektek egy játékot, amit az interaktív táblán fogtok játszani. Sorakozzatok fel a tábla előtt. A feladat a képek csoportosítása. Mindenki 1 képet húz abba a csoportba, ahova szerinte tartozik. Az első oszlopba testeket, a középső oszlopba síkidomokat és az utolsóba vonalakat kell tenni.</p> <p>Mindenki érti a feladatot? Akkor kezdhettek!</p>	<p>Felsorakoznak a tábla előtt és mindenki egyesével oda húzhat egy képet az oszlopok valamelyikébe.</p> <p>Válaszolnak.</p>	<p>magyarázat</p> <p>kérdés-felelet utasítás</p>	FOM	interaktív tábla	<p>https://wordwall.net/hu/resource/29437058/tehets%C3%ADkidomokvonalak</p>
2 perc	<p>VI. Értékelés</p> <p>Szeretnék mindenkit megdicsérni, nagyon ügyesen, figyelmesen és fegyelmezetten dolgoztatok a mai órán. Köszönöm a munkátokat!</p>	<p>Meghallgatják az értékelést.</p>	értékelés			

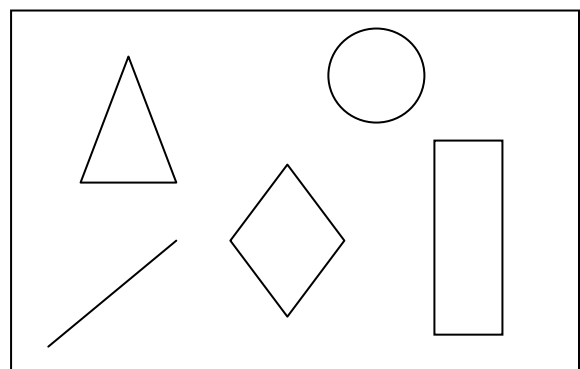
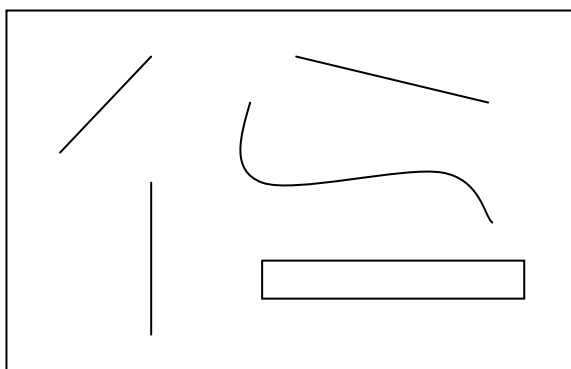
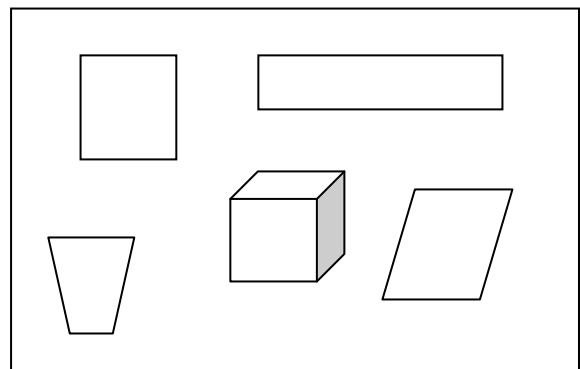
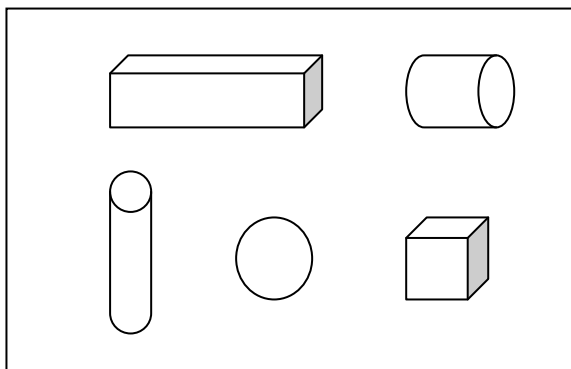
Tesztlap

VONALAK, SÍKIDOMOK, TESTEK

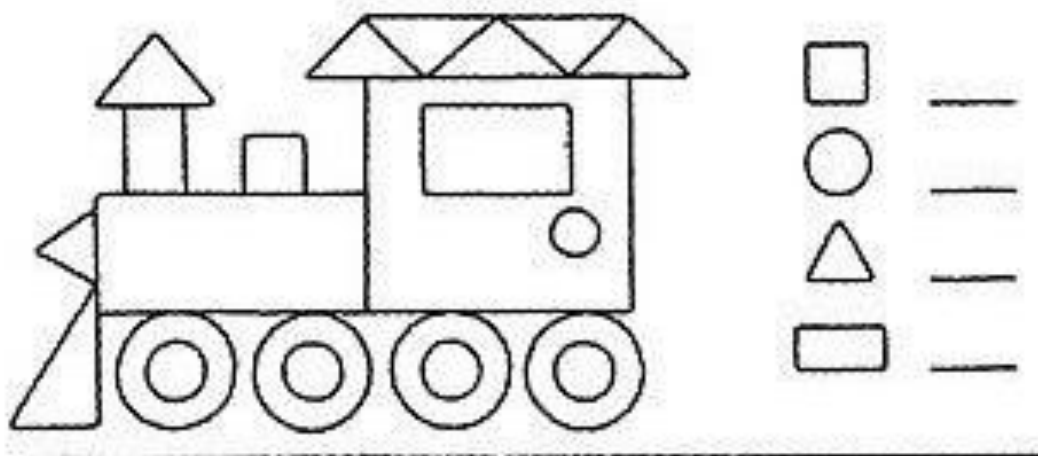
1. Rajzold át a vonalakat kékkel, a síkidomokat zölddel, a testeket pirossal!

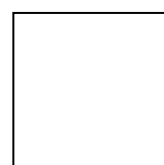
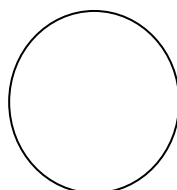
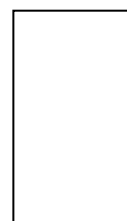
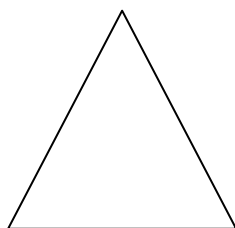
2. Melyik nem illik a többi közé? Karikázd be!

**3. Számold meg melyik síkidomból mennyit látsz a képen!
Írd az ábra melletti vonalra!**

4. Párosítsd a képeket a formákkal! Kösd össze őket egy vonallal!

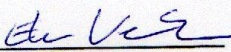

NYILATKOZAT

Alulírott EVA VERONIKA, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, KAPOSVÁRI Campus, TANÍTÓ BA szak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Kaposvár, 2023 év április hó 29. nap

Hallgató

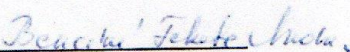
NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Kaposvár, 2023 év április hó 29. nap

Belső konzulens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni!

SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONAT

Outdoor módszerek az oktatásban

Éva Veronika

Tanító Ba, Levelező

Neveléstudományi Intézet

Benczéné dr. Fekete Anikó Andrea

Oktatási igazgató helyettes, MATE Kaposvápi Campus

A dolgozatom témája az outdoor élménypedagógiai módszer alkalmazása az oktatásban, amellyel kapcsolatban a problémafelvetésem az volt, hogy a ma általános iskolába járó diákok figyelmét a hagyományos tanári aktivitáson alapuló módszerekkel nehéz fenntartani és élménypedagógiai módszerekkel a következő generációt sikeresebben lehet oktatni.

A téma bevezetése után részletesen ismertettem az oktatási módszereket, munkaformákat, majd kutatási eredményeket kerestem arra vonatkozóan, hogy jelenleg a pedagógusok mely módszereket és munkaformákat alkalmazzák leginkább. A kutatások azt mutatták, hogy az általános iskolában leggyakrabban alkalmazott módszer a magyarázat, munkaformák közül a frontális munka, amely 20 év alatt nem nagyon változott.

Az élménypedagógia a reformpedagógia egyik irányzata, ezért röviden bemutattam a reform- és alternatív pedagógia kialakulását, néhány máig működő iskolamodelljét, melyeknek legfőbb jellemzőjük a gyerekközpontúság, sokoldalú képességfejlesztés.

Az élménypedagógia az élményeken alapuló, tapasztalati tanulást helyezi középpontba, amikor a gyerek minden érzékszervével részt vesz a tanulási folyamatban. Az outdoor módszer az élménypedagógia egyik módszere, a tapasztalati tanulás speciális formája.

A módszer hatékonyságát két különböző 1. évfolyamon vizsgáltam meg, egy hagyományos tantermi és egy outdoor tanóra megtartásával és összehasonlításával. Mindkét tanóra után kitölttettem a tanulókkal egy tesztet, amely 4 feladatot tartalmazott. A feladatokat külön-külön és a végeredmény alapján is értékeltem. A feladatonkénti összehasonlításból is látható volt, hogy az outdoor módszerrel oktatott tanulók eredményei az első két feladatnál sokkal jobbak, a harmadik feladatnál kicsit rosszabbak és a negyedik feladatnál azonosak voltak a tantermi órákon résztvevő tanulókéval. A végeredmények összehasonlítása is azt igazolja, hogy a szabadterén, játékok alkalmazásával tanuló diákok egy tanóra alatt jobban megértették a geometriai tananyagot, mint a tanteremben három tanórán át a témakörrel foglalkozó társaik. Úgy vélem, hogy érdemes foglalkozni az élménypedagógiai módszerekkel történő oktatással.